

Harvard College Library



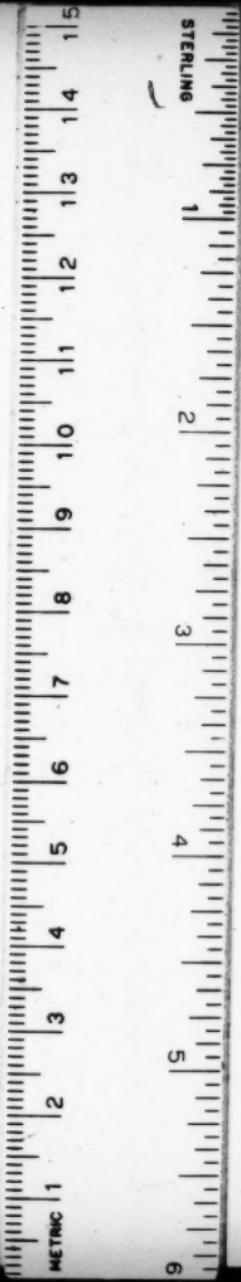
BOUGHT WITH MONEY  
RECEIVED FROM THE  
SALE OF DUPLICATES

Harvard College Library



BOUGHT WITH MONEY  
RECEIVED FROM THE  
SALE OF DUPLICATES





# *Felicitas Ultimi Sæculi:*

## *Epistola*

**IN QUA, INTER ALIA, CALA-**

mitosus ævi præsentis status serio deplot-  
ratur, certa felicioris posthac spes osten-  
ditur, & ad promovendum publicum  
Ecclesiæ & Rei literariæ bonum  
omnes excitantur:

*In gratiam Amici cuiusdam paulo ante obitum;*

Scripta à Reverendo Viro  
**JOHANN E STOUGHTONO,**  
SS. Theol. Doctore,

Coll. Emanuel. Cantabr. olim socio, postea,  
Eccles. Aldermanburiensis Londini,  
Pastore dignissimo:

Nunc, post deceßum ejus ad fidem  
autographi, publici juris facta

à  
S. H.

---

*LONDINA,*

Typis *Richardi Hodgkinson*, impensis  
*Danielis Frere* habitantis in Parva  
Britannia, ad infigne Tauri rubri.  
Anno M D C X L.

II

Pr

He

Pie

To

Cu

Fau

Illusterrimo & Celsissimo Prin-  
cipi ac Domino.  
D. GEORGIO RAKOCI,

Principi Transylvaniæ, partium regni Hunga-  
riæ Domino, & Siculorum Comiti &c.

Heroi pio, prudenti, forti, felici, pietatis, sapientiae  
& literarum Amatori, Protectori & Pro-  
pagatori incomparabili,

Posthumum hoc Opusculum

Viri

Pietate, Doctrina, bene de omnibus merendi Studio  
inter suos celeberrimi,

Totque ac tam insignium in Principali illo fastigio  
virtutum, ut Admiratoris, ita Laudatoris  
candidissimi,

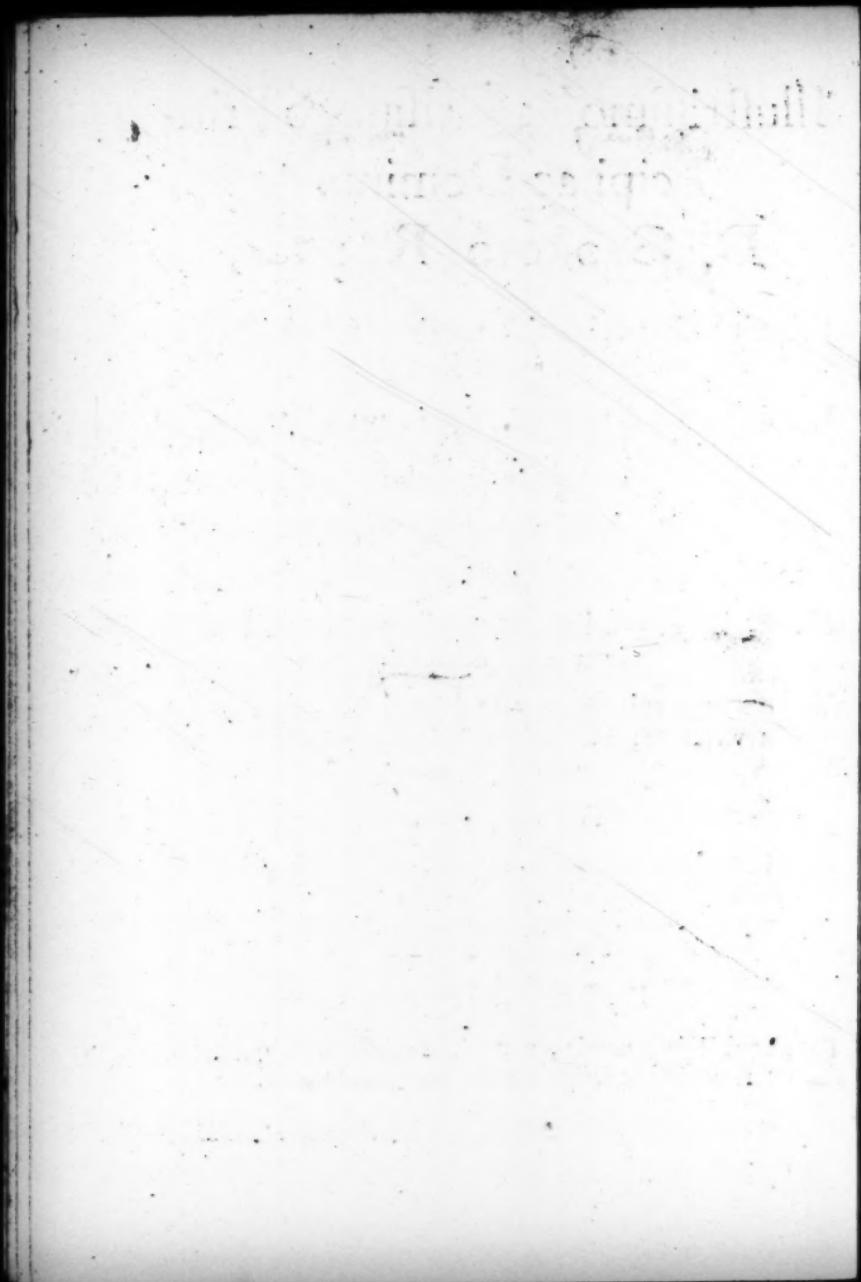
Testandæ suæ,

Cum in Amicum defunctum pietati, Tum vel in primis of-  
ficiose, in tam late fulgens, Vivum, Nestoreisque  
anais dignissimum Europæ nostræ  
Sydus, reverentiz,

Dedicat Consecratque

Faustaque Eidem omnia, non minus calido voto, quam ip-  
senet in hoc scripto *marginis*, comprecatur.

Samuel Hartlibius.





*Samuel Hartlibius*  
**BENIGNO LECTORI**  
*Salutem dicit.*

**I**nter complurium hujus loci carissimorum amicorum immatuos obitus, nullus propè acerbior mihi accidit quam Reverendi *Stoughtoni*, in ipso ætatis vigore paucis abhinc mensibus extincti. Summo ejus amore pariter & veneratione me impleverat, prater alias raras ingenii & doctrinæ dotes erectus & a-lacer ejus non sibi & suis tantum intentus, sed ad totius quodammodo Ecclesiæ Christianæ reique literarie salutem expansus animus: quem quidem in vastam adeo curram non aliqua laxabat ~~hanc operam, non ut~~, sed vera illa potius ~~hanc operam, quæ ex monitu Apostoli, non quæ sua~~ sed quæ proximi sunt, quærit. Bonis enim malisque publicis haud aliter afficietur, quam reliquorum constitutione affici solet, quodlibet in corpore humano membrum. Novi roboris quipiam, mystico illi corpori

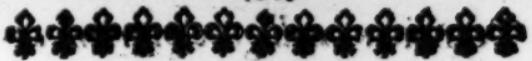
pori accedebat? plus quam propria prosperitate lata-  
batur. Nova aliqua clades inficta erat? acris, quam  
domesticis angebatur malis. Ubiverò auxilium quoque  
eius necessitates alienæ flagitarent, dici non potest, quam  
alacritatem eas sublevandi, quem ardorem ostenderit,  
veluti cardine muneris sui in hoc collocato, ut & quam-  
plurimis prodesset ipse, & in idem studium alios, quā  
voce quā exemplo concitaret. Ques, si semel iterum-  
que monitos rogatosque remissiores nihilo minus in eo  
observaret, minimè id ut rem leviculam animo dimis-  
tebat: Quin immo non sine gemitu, paucis ante obi-  
tum diebus, questus mihi est, nulla re, jam ab aliquot  
annis vexatū aequē & quodammodo exelum fuisse spiritū  
suum, quam, quod privatorum commodorum nimis  
studiosos, publicorum, ad stuporem usque negligentes  
comperisset etiam eorum plurimos: In curia vero hūc  
fīle minime p̄fexere potuissent, qui magnam alio-  
qui pietatis speciem p̄fūlissent opūm egestatem. Ju-  
stam enim exinde causam sibi natam dubitandi de pro-  
fessionis plurimorum sinceritate, justumque insuper  
incessisse metum, ne illud caritatis inter Christianos  
frigus opinione celerius & vehementius incendat iram  
Dei. Hujus præclari animi ejus, quem toto vite cursu  
mirifice expressit, testimonium ad posteros non leve  
feret præsens hoc opusculum: quod in gratiam Do-  
ctissimi & sibi carissimi cujusdam Hungari, nomine  
Tolnei, patriam repetituri, primo caputum, & paucis  
paginis absolutum, postea, revocatus ad ulteriorem com-  
mētationem argumenti suavitate, multis partibus auctius  
reddidit, morbo vero letali paulo post oppressus, fidei meę  
concredidit, & si forsan communicari id secum alii cu-  
perent, à nullo alio quam à me id publicari voluit. Ac  
mihi quidem nihil majori fuisset curæ, quam ultima tan-  
ti Amici voluntati, quā religiosissime more gerere, nisi  
proposito isti & cupiditati meę alius quispiam prævertis-  
set. Nam dum multorum impulsus precibus, in hisce  
cogitationibus versor, ecce ex improviso, Bibliopola,  
pror-

prorsus antea mihi ignotus me convenit, an in lucem dare scriptum illud constituisse rogat: cum auctoritem penes te quoque ejus, ait, exemplar esse, ejusque imprimendi potestatem a liborum Censoribus sibi jam factam, reliquaque adeo omnibus ( vi scilicet privilegi, Bibliopolis hujus loci omnibus concessi ) ademptam. Se proinde, editionem ejus illicò adornaturum, summi vero beneficii loco habiturum si quid circa eam monendum haberem. Quanquam isto ejus cæpto non parum commoverer, infinitisque pene negotiis alius distingeret; quia tamen ferendum esse cernerem, quod mutari non posset & voluntati Authoris *τῷ μαρτέῳ* satisfactum nihil minus magnopere cuperem, quod in tantis deprehensis angustiis potui, feci. Dedi Bibliopolz autographum ipsum, jussique cum suo exemplari id quaque diligentissime comparare, expositis simul, qua in editione, præcipue existimarem observanda, denique ultima correctionis labore mihi depoposci. Sed cum nec novum prorsus exemplar impressioni accommodatum, per occupationum aliarum multitudinem confidere, nec prælo subinde assidere licet, omnibus meis monitis & inculcationibus cavere non potui, quo minus ( ut de aliis non dicam, ) hic in excudendo sane non levis error committeretur. Impenderat Author scriptio huic non parum industriz operamque in primis dederat, ut materiam magna sui parte per se minus gratam, insignibus quibusdam verborum & sententiarum luminibus lectori commendaret, adeo quidem, ut amicis quibusdam videatur in ornatu isto pene modum excessisse: Quo facilis igitur in oculos omnium incurrerent *μαρτέων*, peculiari typorum genere exprimi ea voluit, quæ & ob ea causam in manu-scripto partim literis tantum initialibus maiusculis, partim ipsa literarum diversitate, a reliquo contextu fatis accurate distinxit. Id vero, cum forsitan ex Bibliopolz relatione non fatis caperent operæ, nec operose de eo inquirere tanti ducerent, discrimen hoc minime observatum est, sed cuncta eo plane modo quo auto-

autographum ea exhibuit expressa. Prima statim philo-  
lura conspecta, non omiseram castigare hanc negligen-  
tiam, sed in secunda longe major apparuit. Ut tandem,  
cum, & Typographo tantam erratorum multitudinem  
corrigerem gravante, nec ipsomet Bibliopola cui in festi-  
natione omnia sita erant, facile patiente editionem hoc  
pacto procrastinari, nullum cernerem reliquum moni-  
tis meis locum, cedere sim coactus voluntati eorum, qui  
fidem in excusendo, quam judicium ostendere maluer-  
runt. Quod, ut hic indicarem, Authoris & mea in-  
teresse arbitratus sum, ne quis insolita illa per totum  
scriptum characterum inaequalitate offensus, alienam  
culpam, alterutri nostrum assignaret, simul, ut in se-  
quenti editione error iste tanto melius posset emendari.

Londini, Anno 1639,

112 Cal. Nov.



Domino

TOLNEIO Hungaro-  
Transylvano,

Salutes omnes, Romanam  
Tyrianum, unam cum Greca χαρψ:  
Philosophicam εὐτερην, cum  
Christiana εὐδαπνοειν, sive  
stylo potius Apostolico  
χαρψ: ειπιλυτω.

**S**ed eternumque se-  
debit animo, penitus  
penitusque Clavis qua-  
si Trabali fixa me-  
moria suavissimae consuetudinis,  
que nibi tecum intercessit, apud  
nos annos jam aliquot agente,  
studiorum causa, virorum optime  
A Tolneic:

Telneic: intelligo te patrionis co-  
 gitare: nisi res angusta domi no-  
 bis obstat, quā fortunæ tenuis,  
 quā ingenii magis, nunquam dis-  
 cederes à nobis vacans sine via-  
 tico, vel auxiliū necessario, vel  
 etiam Consilii honorario: libet  
 saltem, neque id eripiet tibi tenui-  
 tas mea, vel fortunæ, vel ingenii,  
 quem sancto nomine pietatis, &  
 sacris auspiciis, unicè devinctus,  
 apud nos hærentem meritò dilexe-  
 rim, ejusdem soli mutuè pietatis,  
 & summis imperiis obstrictum,  
 ad tuos modo redemptos quā a-  
 mica compellatione, quā fausta  
 comprecatione prosequi.

Non me latet quem participem  
 esse consilij tui, consciū arcā  
 voluisti, non per adulteratam cla-  
 vem

(3)

vem Callidi, vel importunam  
vim Cynici Θυετροίχις pa-  
rūm modestè reserati, non per-  
rimam semibulcam oris. Adveg-  
γλώσσ temere proditi, sed per a-  
pertam fenestram chrystallini pe-  
ctoris ingenuè concreti; non  
me latet genuina tua pietas &  
generosa: non nivens candor si-  
mulque ardor igneus animi tui,  
quo totus Christum spiras, Cælum  
cogitas: scio quām candide sentias  
de pietate nostratium, quām avidè  
sitas profectum tuorum: quām  
vacuus tui patriam aditurnus sis,  
quām plenus Dei: quām possis o-  
culo irretorto respicere & despi-  
cere pietà mundi hujus Indibria,  
manuque non retracta inhærere  
aratro Christi, ut pulchra regni

A 2      cœlestis

cœlestis pœnæria proferre possis.

Nimirum hunc spiritum afflavit, banc sanctam ambitionem insinuare voluit Apostalis suis Servator noster, cum jam migraret in cœlum ipse, legaret illos in mundum. Omnis potestas mihi data est in cœlo & in terra: fortasse vos qui hæsistis lateri meo in ignobili curriculo vitæ, expectatis amplos honores, celsas præfecturas in hoc novo regno gloriae, accipite quales, Ite & prædicate Evangelium omni creaturæ: Hic pontificalis apex honoris, hæc summa dignitas, hoc apostolicum decus: Inveniat me stantem Christus & prædicantem, Votum erat huic canoni consanguineum gemmæ theologorum Juelli nostri,

noſtri, cui liceat apponere præclarum illud etiam Servatoris elegi-  
um, Beatus ſervus ille quem  
cūm venerit Dominus, inveni-  
rit ita facientem: Hæc premite  
quæ licet uestigia ſaera Theolo-  
gi Crucis, vos petite ſi lubet alta  
fastigia Theologi gloriæ: Sed  
quid illuſtris ille Mirandula Co-  
mes (Joannes intelligo Picus) a-  
quila perſpicax non loquax Picus,  
Imperator eruditorum potius  
quam Comes, et ſuæ penè miracu-  
lum ingens etatis, innuentibus ut  
aspirare vellet ad Galerum Car-  
dinalis, & ambire ſtudiosus, illo,  
ſene dubio decorandus, illumque  
viciſſim decoratus, tantumque  
non increpantibus amicis ignavi-  
am veterumque, viri, vel igno-

rantiam neglectumque sui, qui  
tanta claritate natalium, tanta ce-  
lebritate literarum, tanto splendo-  
re famæ & familiæ, generis &  
nominis, ineptè pergeret in obscu-  
ræ vitæ tenebris, seque suæque  
decora virtutis omnia sepelire,  
divinè respondit suis, ex Prophetâ  
quidem, sed in persona Domini;  
Cogitationes meæ non sunt  
cogitationes vestræ, & quan-  
quam petere posset amplissimos  
honores unicè securus, ut candi-  
datus Cæsaris, contemnere malu-  
it excelsa mundi heroicè magna-  
nimus, ut Christi candidatus &  
æternitatis; utinam cogitarent  
illi, qui seduli bombyces aliquando  
degenerant in inertes papilones  
ut picti volitent, & aranearum  
instar,

instar, ut contexant inania fila  
quibus in alto pendeant, intima  
non parcunt exbaurire viscera:  
quibus recolere tamen fortasse  
profuerit fulmen illud propheti-  
cum in Shebnam (magnum aulæ  
magistrum sub bono Rege Iudeo-  
rum Hezekia multa sibi precla-  
ra minitantem & longa scilicet  
halcyonia) vibratum, Coronans  
coronabit te tribulazione Do-  
minus, & erit currus gloriæ tuae  
ignominia domus Domini tui,  
ut in eo tanquam in speculo claro  
vel ænigmate certè non obscuræ  
conditionem suam recognoscant.

*Sed nimis importunè sentio me  
vel instruere oculatam prudenti-  
am, vel aeuere alatam diligentiam  
simulque onerare probatam satis*

mihi certis experimentis modestiam tuam, dum siue meritum & virtutem tuam, siue amicitiam meam & judicium ornare satago: macte vero virtute ista, ista integritate sis, atque ut sis compos voti cuius Damna es pro Christo penè impos animi, concedat tibi Deus adventum patriæ felicem, atque in ea proventum operæ feli ciorem. Et quidni andeam tibi hoc spondere? audeo verò mi Tolnacie & spondeo, neque hoc opinor temerè: respondere mihi velle vi dentur & à sponsionis noxa secu rum præstare, quasi interposita fide sua, non tantum maligne mi cantes ignes, humanæ intelligo prudentiæ præsagia, quæ teneo suppressa fideliter animo, sed etiam benignè

benigne radiantes arbes divina  
dico & providentiae signata que-  
stiglia fortiter impressa mundo, &  
feliciter expressa verbo prophe-  
tiae mysteria resignata: Quæ si ego  
legam rudis nempe spectator non  
elegans, caligantibus ad modicam  
lucem oculis in tenebris nullis,  
brutum animal & vel ipso meri-  
die cæcutiens talpa, cui obtusum  
pectus hebesque sensus, quem nisi  
grandiusculus stylus et charac-  
teres majusculi non feriant: quid illi  
non ex eis intelligent lyncei, sub-  
limes aquila, divinæ animæ, Mer-  
curiales Dei Interpretes, quibus  
ingenia vivida, judicia subacta,  
quibus acuta acies, oculique (quod  
de Tiberio refert historia) vel in  
tenebris micantes, et verbo Cice-  
ronis,

ronis, erudit: quibus critica sensoria super, insuper etiam optica & optima varia literaturæ quasi perspicilla, quibus vel obscurissimorum apicum minutias assequi, quibus diem vel pertinuum rimam facile videre, quod est in nostrati proverbio, quibus aorqpdauul: vel ipsum solem intueri possint.

Video quidem aegris oculis, aegro animo & sentio, sentio tenerimis affectibus, intimis medullis, neque enim mihi cornea fibra, neque ferrea præcordia, non obtusa adeo gestamus pectora mortalium licet ultimi Britanni, video caniculam persecutionis, verbum est Tertulliani, quæ nunc torret ecclesiam Dei: cuius astu afflatae  
anguent

langent ubique omnes; inebrietate non dulcedine vini sed amaritudine absynthii, non letitia replete, sed excandescens. Militat armis obsessa Belgia: laborat praesidiis nudata Gallia: jacet oppleta sordibus pacis Britannia: latet accisa viribus belli Dania: Nutat etiam victoriis exhausta Suetia (atque haec partes magis integræ) sed quo velo tegam vos ò læsa Αλγυδίνες ὄφθαλμον, Cordolia nostra, vel quo cælo sculparam, quoque pingam penicillis? Luget orbata civibus Bohemia vidua: tacet afflita contagiis Hungaria vicina: riget tantum non attrita miseriis Germania vasta: stupetque non intacta flagellis Europa universa, vel furore mali

*mali vel formidine certè non intacta. Et quem non tangat pisan-  
 tam lata strages hominum? tam  
 luctuosa facies rerum? tam foeda  
 labes temporum? Quis non illa-  
 chrymet in scena, nedium in vita  
 spectator, nedium pars magna tra-  
 gœdiae tam diuturnæ, tam cruen-  
 tæ, vel sanguinis imbre concolor?  
Quis non ingemiscat, imo de corde  
 trahens alta suspiria?*

*Sed nimis Sol noster Chri-  
 stus in Leone servidiorurit ad-  
 ulta nostra flagitia, coquit cruda  
 nimis officia, corrigit crebrade-  
 liquia, non *Aqua, Vita, Forti*, sed  
 ( exigente hoc ægri deplorato satis  
 exploratoque discrimine ) *vebe-  
 mentiore flamma, atque ita fas sit  
 interpretari ut vidiore spiritu grar-  
 itiæ :**

tie: jam jam affulsum in virgi-  
ne candidior, in qua scilicet olim  
carnem sibi desponsans nostram  
felici conjugio sociavit, et nostro  
nomine respondens patri debitum  
dispusuit omne Nobili Sacrificio  
Mortis, dumque integrum gratiae  
sumul et gloriae pra nobis, humili  
obsequio vite numeravit: mox  
aquier etiam redditum in Libra,  
mundumque judicaturus.

Pascit se animus sive & in illa  
cogitatione resflorescit, qua veloci-  
minus prospicere datur oculo fidei,  
ruentis in illa Lance Justitiae  
Babylonis ultimum incendium  
stylo ferreo scriptum & Molari  
lapide in mare projecto obfigma-  
tum: eademque Phiala & Fi-  
delia Millennium Optimum,  
resur-

resurgentis in illa Luce Gloriarum  
 Sionis, aureo descriptæ calamo  
 anuloque non lapide pretioso vel  
 ornatae, vel munitæ, votisque pi-  
 orum omnium flagrantissimis ex-  
 optatissimum. O quam aurea tunc  
 instat Messis! quam verè gem-  
 mea restat vindemia! quam Lan-  
 ræ & triumphales epulæ, sive  
 Bestiæ funebres, sive Agni nup-  
 tiales! quam divina musica Cho-  
 ri cœlestis universi, respondentem  
 ex adverso terrestris ejulatu, at-  
 que illius infinitam dulcedinem  
 mirifica mellitissimaque varietate  
 quasi condiente, celebratæ! Ne-  
 scio an suavius audiam, pulsante  
 vindicta justitiae lupos ululantes,  
 an agni satellites individuos, per-  
 actis vindiciis gratiæ non jam  
 Concentu

Concentu Cithararum ad mare  
vitreum, sed concursu velut &  
harmonia sphærarum omnium,  
sed accentu Angelorum, ad Cae-  
lam Empyreum usque modulan-  
tes. Si obliviscar tui, O Ierusa-  
lam, bæreat fauibus lingua, strin-  
peat artibus dextra, deficiat in  
penetralibus anima, si non in ca-  
pite posuerim meorum summam  
& coronam gaudiorum. O sancta  
Domini mei & beata sponsa, cu-  
jus amplitudinem suspicio vere  
catholicam, verèq; divinam pul-  
chritudinem veneror silentio, si  
mibi liceret esse tam beato, quam  
totus assurgerem, & me immer-  
gerem ruens in Amplexum tui?  
quam letus accurrerem in Oc-  
cursum tui, & me provolverem  
lubens

Inbens ut attingerem vel extrema  
linea, vel fimbriam vestimenti  
mi, vel etiam vestigia pedum in-  
orsum, pntueremque ipsum mihi  
sacrum lingerem? quam gratus  
vel impenderem meipsum. O re-  
dimorem vel mille mortibus. In-  
tuitum vel unicum tui? o si sit  
illa vita felix. Clausula. O Corona  
mea!

Hac haec est illa ne recessas, am-  
ic, perfecta mundi periodus, in  
qua conveniet plena Synodus  
hominum. O bonorum omnium,  
qua perpetuò quasi divortia cristi  
Chasmatis, infastisque schismatis  
bactenus direpta dominante lite,  
deinceps aeternum tenebit matr-  
ianii felicis erupta copula, non  
malis diuulsa querimoniis, non  
frivolis

frivolis distracta ceremonia a-  
spiciis amicitiae reconciliata nec  
unquam labefactanda: in qua  
cumulatissima felicitatis omnia  
stillicidia nedium rivuli omnes,  
in unum ingentem alveum colle-  
cti coeant, exoneratur se tan-  
dem in immensum Oceanum &  
abyssum scilicet aeternitatis.

O quam candida facies veri-  
tatis se iuri aperiet, mundo, sine  
velo, sine maculis, quam plene  
eburnea! quam recta species san-  
ctitatis exhibebit se oculo sine  
nervo, sine rugis, & quam parv  
crystallina! quam longa serice  
& tanquam aries iucunditatis,  
explicabit se in illo Campo Ely-  
sio, sub vexillis, quam plena  
plusquam aurea! quam integre

venusta vel elegantissimis formarum spectatoribus eris, ô Ecclesia Christi, quam formosa tota numerisque omnibus ad Archetypam scilicet Ideam Pulchritudinis absoluta!

Fuit Ecclesia quidem Primitiva sub Sigillis Mulier amicta Sole, cuius sub pedibus erat Luna, & in Capite Corona Stellarum duodecim, Apostolica tota, quanta quanta Divina tota, omni Decore Cœlesti formosa, sed Terrena Fœlicitate nondum Dotata, qua carere tamen non potuit, quæ conculcare potuit et maluit: cui Draco Rufus in Insidiis tanquam Leo ὥρονθως obstetrix ebria Sanguine; sed in Subsidii Michael invictus vindex: Idemque Leo de tribu

Juda

Juda ὁ πούμψυ. Puerpera partu-  
riens Filium masculū, sed non af-  
fixa lecto, fugiens alis Aquila in  
Eremum: verbo Gemma scili-  
cet in Luto hostiliter perdita.

Subiit Ecclesia Possessiva sub  
Tubis, de qua signanter Hiero-  
nymus, opibus major, Virtutibus  
minor, atque illud Anonymi vete-  
ris usurpari posset eleganter, non  
potuit Pulchram, pinxit Divi-  
tem, Mulier amicta purpura &  
Cocco, inaurata auro & Mar-  
garitis, φατίλα δρτὶ πελεγῆς  
φασίν δρτὶ Νύμφης ἔταιεσ. Dote  
locupletata satis, at Dignitate pri-  
stina nudata prorsus: Sede Celsa  
in Septenis Montibus, Fide  
sublestā, sordidisque Moribus:  
Inequitans Bestiam & Arietans

B 2      Agnum:

*Agnus: de qua, Religio peperit Divitias, & Filia matrem devoravit, erat Vox Populi: & Hodie venenum effusum est in Ecclesias, è Cœlo, quasi Vox Dei: verbo Gemma iterum in Porco, turpiter prodita.*

*Restat Ecclesia Successiva sub Phialis tertia, de Cœlo Muli-  
lier, Agni Sponsa, Nova Hieru-  
salem, summa laude Pudicitia  
nobilis, nulla labe Formæ: pul-  
chra tota, tota pretiosa Cœlesti  
Influentia beata unice, eademque  
Terrestri Afflentia cumulatissi-  
ma: utrilque scilicet inter se ma-  
gna contentione certantibus, il-  
lamque mutua quasi conspiratio-  
ne Perfectione suprema coronan-  
tibus: ita tamen ut Magnifica*

*ſu*

fit Deo potius quam Templo,  
splendeatque, quod dicitur solet, viri  
radiis Coruscare Mulieres, ornata  
Marito magis quam Margaritis,  
Uno quam Omnibus Unioni-  
bus: neque Stigmata Meretrici  
questus in Fronte preferat Elata  
Cornua Potentiae, sed habeat in  
Penetalibus abditum (eundem  
Deum maritum) quasi Sponsa-  
lia Dona, Cornucopiae: verbo  
Gemma tandem in Auro felici-  
ter posita.

Atque hisce quidem vicibus  
alternis, Gradibusque, quasi sub-  
alternis Ecclesia surgit ad Ax-  
iū Pulchritudinis suæ, cui liceat  
illud apprecari, Candidior semper  
Candidiorque Venit: paribusque  
fere pergit Incrementis ad Σταθ-

plus Amplitudinis: cum illud de Ecclesia sua Deo visum. Certum est in Sylvis inter spelea Ferarum velle pati hoc quidem primò, doinde verò tenerisque meos incidere Amores, — Arboribus crescent illæ, crescentis Amores, itaque fas sit ominari. Observat hoc, ante me, ni fallor Epiphanius, insinuat saltem, cum Ecclesiam πλοίος dñi illi bac opinor Imagine constructam innuit, cuius subsidit primò Carina contractior, assurgit verò Lateribus eadem porrectior, exit porrò Tabulatis adhuc spatiösior.

Nimirum latuit olim sub Patriarchis Puella tenera, privatissimis Familiae parietibus inclusa: Prodiit Adulta Virgo sub Pædagogis

*Pædagogis, in lucem & latitudinem Republicæ, sed intra Cancellos unius Gentis in Peculium adscitæ circumscripta, Sepeque Legis armata, Ceremoniarū sentibus acutis & asperiore iugo disciplinæ coercentis à reliquo orbe disclusa. Perrexit adhuc Matu-  
 ra Viro sub Apostolis, & se per ampla totius Mundi spatia diffusa porrexit, interea tamen expulsa Peculiari Gente Israelis, & tan-  
 tum non Exturbata Libello Repu-  
 dii veloque adhuc manente vi-  
 duitatis sue tantum non Exclu-  
 sa: Quam Perfecta tandem No-  
 viissimo quod jam instat Sæculo  
 Mundi, ultimoque quod unum re-  
 stat Incremento sui, sub Ipso  
 Sponso & Peractis Nuptiis in*

idem Ovile recolliget, & præsen-  
tiore Gratia complexa Spontaneis  
in Obsequium Dilectæ nobile De-  
missis Gentibus, iisdemq; simulta-  
neis, in ejusdem Gloriosæ Confor-  
tiæ felix Admissis, debitos din  
Fines Amplitudinis attinget :  
diuque desideratum Florem  
Pulchritudinis, Pota nectare ad  
sanctam usque Crapulam, Verbi  
Divini Viva voce prædicati Ri-  
vis Chrystallmis è medio Throni  
non tantum è Centro Cæli peren-  
ne fluentibus : Pasta Ambrosia,  
ad sanctam usque Saginam Verbi  
Sacramentis obsignati Fructibus  
Menstruis, Arboris Vita in medio  
Paradisi non tantum Cæli solenne  
florentibus ; vestita perpetua Ju-  
venta velut Immortalitate ad  
sanctam

sanctam usque luxuriam, & Panacea Foliis verbi divini scriptis propagati Vitalibus, ad Sanitatem omnium vel deploratissima spei Gentium, vel diffitissimis in Regionibus apud ultimos Antipodas Hominum & Religionis agentium, efficacissimis: adeoque ditata Civibus innumeris, & supra quam quis vel sperare audeat vel optare, beata singulis omnibusque Beatissima.

Neque me terret ut mortalia uox puerum miserrima praesentis Seculi Facies: cum singulae Periodi Rerum ut Annorum habeant itidem Solstitia bina: Altissimus ab Aestivo Sol declinat & vergit, ad Interiorem Circulum, Brevisimus ab Hiberna redit in apertiorem

apertiores Campum: & nos  
vidimus ingens Augmentum Lu-  
cis in illa Beata Aurora, non tan-  
tum Musis amica, sed etiam Gra-  
tiis, Illa, qua pulsis Extermina-  
tricis Ægypti Tenebris, vel in  
Ægyptum suam relegatis, &  
fulgente saltem in Evangelica  
Gosben aurea Luce Discrimina-  
trice cœpit evigilare Mundus me-  
lior ad se divina quasi Virgula  
revocatus, ex alto Lethæoque  
Somno Superstitionis, in quo Cir-  
cæo Poculo, sœvaque nec minus  
Imperiosa Virga Superbae Merc-  
tricis Incantatus, aureæ crustæ  
splendore juvante Fallaciam, per  
tot annorum Centurias sepultus  
obrutusque jacerat penè totus:  
Vidimus inquam Ingens Aug-  
mentum

mentum lucis in illa παλιγθεοῖα  
 primaque Reformatione, datis e-  
 tiam quasi in dotem Religioni Re-  
 nascenti Literis universis, ad  
 Aestivum, quod etiam præterve-  
 tri sumus usque Solsticium quoti-  
 die crescentibus — Hinc fluere et  
 retro sublapsa referri, Res nostra  
 visa, præcipite scilicet in Hiber-  
 num suum Sole nostro sub quo dies  
 hodierna nobis contractior: ubi  
 tamen in Crepidine sæculi ferè  
 novi positi, nova Lucis Incre-  
 menta. Novamque quod etiam  
 singulis quasi consuetudinarum  
 Philosophus observat, expecta-  
 tus ὄπιδος, & ceteris hæte-  
 rius Augstiorem repetentibus  
 una Situm Statumque primæva  
 Perfectionis, ut in Anno Magno  
 Platonis

Platonis & vero Stellis universis. Et Matutinum hoc Crepusculum cuius in ipso penè sumus opinor. Articulo, quod fieri amat, ad Interstitium breve nigrat borrore Tenebrarum, sed erit Huncore Lucis Novæ latissimum, & mox orituri Solis aeterni Prodromum.

Nocte pluit tota, redeunt spe-  
ciacula Mane.

Æquatum Imperium cum Pa-  
tre Christus habet.

Vidisti sa forte delicatum Florem,  
Æstu besterno languidū, Stilla no-  
sturni roris ebrium madidumque,  
capite in se reflexo curvatu & in  
terram inclinato defixū, Ipse suos  
gemitus solis depingit & ait,  
Elos habet inscriptū & revesit illa  
jacentem

(29)

iacentem aureus Sol, & ex agri-  
tudine sua quasi decumbentem re-  
creat. Aspectu benigno, sub onore,  
quasi Lachrymarum suarum fa-  
tiscentem, decoquit humorem  
gravem, & radis abstergit salu-  
taribus erigitque auctum non ve-  
ste nova, sed virtute; nec colo-  
re tantum Pulchritudinis, sed  
etiam Odore Suavitatis.

--Inscripti nomina Regum  
Nascuntur Flores:—

Flos iste vivum Hieroglyphicum  
Ecclesiae si nescis hodiernae, qua  
hoc tristi Vespere decumbit Affa  
Flammis, Cocta lachrymis, in ter-  
ram dejecta, adeoque in se descen-  
dere coacta, Scrutinio vitae, Re-  
cognitione vitiorum: qua defun-  
cta Proximo Felice Mano, refe-  
cta

*Eta Benignitas divinæ Radiis,  
 assurget exulta virtutibus, defæ-  
 cata vitiis, lata novis Incrementis Honoris. Vespertina cognitio  
 Dei nube miseria gravata ob cri-  
 mèn humanæ Fragilitatis, in bas-  
 valle lachrymarum caligat nimis:  
 Matutina lumine Glorie, in cul-  
 men Divinæ Felicitatis elevata,  
 clarescat satis: In Monte bene-  
 fice Videbit Deus, & Beatificè  
 Videbitur.*

*Nubecula est, aiebat magnus  
 Athanasius de Tempestate Juli-  
 ani, qua nec Atra magis affulgit  
 Ecclesia, nec affixit Atrocius,  
 imò Nubecula est & evanescet:  
 Durate, & Rebus vosmet ser-  
 vate secundis: Quando Dupli-  
 cantur Lateres, venit Moses,  
 auctor*

a iunt Rabbini: *Populus Romanus* sape *Prælio* *wictus* est, at  
*Bello* nunquam, in quo sunt omnia,  
*nedum Christianus*: *Bono animo*  
*esto*, *Gubernatori* *meticuloso* *dixit*  
*Imperator* *magnanimus* *intempe-*  
*sto*. *Cælo* *scavientem* *Rubiconem*  
*trajecturus*, *Bono Animo* *esto*,  
*Cæsarem* *vebis*, & *Fortunas*  
*Cæsaris*; *imò Christi* *dicam* *ego*  
*Ecclesiæ*: *de qua suarissimum*  
*est illud Augustini*, *quia* *Fluctus*  
*insurgunt*, *potest* *ista* *Navicula*  
*Turbari*; *sed quia Christus* *o-*  
*rat*, *non potest* *mergi*. *Ασκή-*  
*βαττίσαι*, *δῶμα* *δέ* *τοι* *ε* *τρεπίς* *θεῖ*.  
*Bono animo* *esto* *quisquis* *es*, &  
*Christiane*, *fuerisq*; *certè* *magni*,  
*si* *præstiteris* *ut* *Bono*: *Circum-*  
*spice* *Pericula* *curiosus*, *sed impa-*  
*vidus*,

vidus, sed & suspice Praesidia  
 tua Fidelis & magnanima. Ea-  
 dem manus quæ Coelum fecit,  
 Ecclesiam fulcit omnipotens  
 suam: Ride circum latrantes  
 impetu fracto gubernaculum tuum  
 Vortices & Serpentes obtrito  
 capite Calcareum tuum mordentes,  
 ut Capram vitis in Epigrammate.  
 Καὶ μὲν φάγης ὅπερι ῥίζαμ, ὅμως εἴ τι  
 καρποφορήσω,  
 Οογοι ὅπιστασαι Σοὶ Τεύχε  
 Θυαιδίω.  
 Exercuerunt hactenus oculum  
 tuum Cœlestia φαρόμενa Justitiae  
 de Coelo prospectantis, alta con-  
 templatione sui defixum, & ni-  
 mia quasi luce reverberatum ob-  
 rantiumque nimis diu fortasse fati-  
 garunt: revocare jam si placer,  
 ad

*ad Conspectum Veritatis è Terra pariter Emergentis, & Speculaculi magis ad infirmitatem nostram se demittentis apta contemplatione si forte, recreare cupio: faciamque ut obvient Sibi mutuis Amplexibus implicatae, non minus in oratione mea, quam Prophetica, tanquam Artifice Machina deductae, Misericordia & Veritas, animum famelicum pa- scentes simul, & Parcentes oculo teneriori.*

*Quid tibi ego scienti commo- morem, ut taceam innumeros in eadem Eruditio Pulvere sudantes, vel sancta Conamina Durxi nostri? vel Alta Molimina penè vestri Comenii? vel Fansta, hoc in genere, Auspicio, nostri pri-*

*C dem*

dem, sed tandem Mundi, quicquid  
est elegantioris, Nobilissimi certè  
Verulamii? Qui, sumpto Mer-  
curii Caduceo, pugnantes in  
Rixarum Ludo, recolligere Eccle-  
sias; qui, tradito Ariadnes Filo,  
palantes in Nugarum Labyrin-  
tho Peripatetico, regere & re-  
fingere Scholas, qui, temperato  
Peliae Balneo, delirantes Ingenio-  
rum Senio quodam, vel morbo di-  
cam vel otii Veterno, recoquere  
Disciplinas, universi singulas &  
Singuli satagunt Universas:  
Quorum Hic, & olim supra Am-  
bitum Vitæ positus, supra Stre-  
pitum Curiae, & nunc supra Fa-  
scinum Invidiæ, totum se vindic-  
carit totius Orbis Bono Publico,  
Exorsus à Consilio de proferen-

dis

dis Imperii Rationalis Finibus,  
 per Augmenta Scientiarum: In-  
 staurationem Magnam medita-  
 tus; Commentus Organum No-  
 vum, ut reliqua præterea Sub-  
 limis Ingenii Monumenta minu-  
 tiora, dignissima quæ vel in Arce  
 Minervæ collocentur Singula, quæ-  
 bus, vel Patefecerit Arcana Na-  
 turæ Nova, quæ Documentis  
 Luciferis, quæ Experimentis Fru-  
 Etiferis, vel generosos in divinio-  
 ribus animis Igniculos Gloræ,  
 sopitos, ad Inventa Scientiarum  
 perficienda, ad Desiderata perse-  
 quenda, curiosa Multorum Inda-  
 gine, Magnorumque felicibus O-  
 peris, Expergefecerit: Quam sa-  
 lutari Proposito, quam felici Ge-  
 nio, quam efficaci Oestro, quam

(36)

*nobili Exemplo, si nos ingrati,  
Discipulus prioris Posterior,  
Dies optimè nobis dicet, & Po-  
steritas, credo, sibi gratulabitur :  
Sentio ex illo plenè Vim Argu-  
menti brevioris illius in Iliade  
scilicet, ita Literati Libri--*

*Φῖ μογ<sup>τ</sup> Αἰαχίδαο τῷ πο-  
νας ποταμοῖο.*

*Ille vero impendit se totum Paci  
& Ædificationi Evangelicorum  
mutuae promovendæ, τὰ τὶ εἰπλύνε  
agens, ἡ τὰ τὶ οἰκοδομῆς, Apostoli  
verbis, ut Exulante Scholastica,  
& Rixosa, scilicet, è Scholis  
Protestantium, Regnante saltem  
Officiosa, & Practica Theologia,  
in Ecclesiis : ut faceſſente Stu-  
dio Partium, florente Veritatis,  
inter Lutheranos et Calvinianos,*

*ſi*

*si non Coagulo Sanguinis Christi, saltem hoc misero tempore Ecclesiæ, vel Coagulo Sanguinis Sui, conjuncti, coalescant in unum universi, in unum Corpus, in unum Spiritum, unum Sensem, qui Vere audiunt Christiani: vi-  
 geat inter omnes Amicus Socrates, Amicus Plato, sed magis A-  
 mica Veritas, illa præsertim quæ  
 est secundum Pietatem, Veritas:  
 & Depositis magnanimitter acu-  
 leatis Odiorum Spinis, quæ, plus-  
 quam puerili lusu, nec innocenter,  
 & Sana Membra cruentant, &  
 pungunt Sacrum Caput, & Co-  
 ronis Omnim Seniorum &  
 Doctorum, ad illius Pedes una-  
 nimitter Positis, omniumque Re-  
 gum & Superiorum, in illius*

*Caput humiliter Repositum, qui  
 Cathedram Authoritatis habet  
 in Cœlo, qui Solium Majestatis,  
 suprà omnes emineat Summus  
 Doctor & Rex unus, Christus:  
 pereatque potius quam Ecclesia  
 unitas, quam non oportet perire,  
 pereat, inquam Filius Perditio-  
 nis, quem perire oportet (eatque  
 ὁ Ἀπόλλυων εἰς ἀπώλειαν) unus  
 omnium conjunctis viribus op-  
 pugnatus, Antichristus. Atque  
 (juvat enim hic paulisper expa-  
 tiari) cur non facessat è Convi-  
 vio Deorum, Mīlōr ēεδ®, in-  
 jectum maligna manu, ὁ inscri-  
 ptum Arte veteratoria, Detur  
 Pulchriori, committens inter se  
 Pulcherrimos, acerbis odiis, ὁ  
 emulazione turpi, respurgens ama-  
 ritudine*

ritudine Fells, Ambrosiaque Ne-  
 etarisque dulcedinem? cur in  
 tempestivè laceffat ambitionem  
 facilem & Ingenia levia (Genit  
 irritabile) Dearum? Cur non è  
 Custodia Vigilis, qui observat ea,  
 Draconis, ut nobis intercipiat,  
 Aurea potius Hesperidum Ma-  
 la, vindicata decerpimus Argo-  
 nante Nobiles an novi potius  
 Hercules? Quid infelcis Arbo-  
ris attingo Prohibita vel Ominis  
& Nominis infasti propono com-  
ponove Mala? Cur non Paradisi  
 Bona paterna Benignitate con-  
 cessa feliciter & impenso Christi  
 Sanguine pretiose redempta no-  
 bis, Excubitoris Angeli sive Cbe-  
 rubini non obstante Gladio, Flam-  
 meo quidem illo, sed Versatili, Vi-

roque Bono facile cessuro, si vera  
Rabbini scripserint, Impavidi  
Jure recuperanda repetimus, &  
Hæreditate dividenda posside-  
mus?

Quod si Squamæ Leviathan  
ita cohærent, ut earum opere  
textili densato, quasi Loricatus  
incedat Satan & Catapbractus,  
quod de Foedere Concordiæ,  
qua Malignantis Ecclesiæ mem-  
bra, se complexa, muniunt &  
circumvallant, elegantissimè Lu-  
therus & Verè, cur Immane  
quantum Hient, obsecro, quasi Rui-  
nam universæ Fabricæ minitan-  
tes, Inhientque quasi vasto fœdo-  
que Rictu se devoraturi, Vivi  
Lapides in vero Templo collo-  
cati? præsertim, cum, & veri-  
merique

meriq; L<sup>a</sup>pides, in veteri Tem-  
plo, tam artificiose non tantum  
sine deformi cicatrice Vulneris,  
sed & sine subtilissimæ Suturæ  
Notis, Inoculati viserentur, ut  
imponerent oculo spectatoris, quod  
a nonnullis observatum, & facta  
penè fide renuntiarent ei quasi  
tota Moles, in tantam Magnitudi-  
nem, ex unico Ingenti L<sup>a</sup>pide,  
tam Magnifica, consurgeret.  
Parce vero Fraterno Sanguini,  
Miles impie, cui gravia Bella  
Fratrum non displicant, & si hic  
parùm sacer tibi, parce vel Pa-  
terno Nomi<sup>n</sup>ini, quod violas &  
denigras, quisquis es, qui, cùm  
debneris esse, Filius Lucis inno-  
cuae, sed & proficiae, potes, &  
malis, ex merito potius, audire,  
Carbonis

Carbonis Filius ; que Scintillarum, irritante levissimo flatu, nimis iracundè prosilientium ad Vindictam, in Libro Jobi, Nomenclatura : qui profitere Deum Pacis Authorem generis, et Martem tunica tectum adamantina, referre velis : qui Mitem Agnum sequeris foventem Velle, sed asperum Echinum indris, horrentem Vepreto, inepto Insigni domestici Fanuli, talis Domini : Vereor ne Filius Iræ potius quam Gratiae Futurus. Et quem non pudebit olim, maluisse Contentio-  
nis infastæ Funem trahere, ser-  
ramque quam ingratam teneris  
Auriculis Animisque reciprocare,  
quam Fraternæ Funiculū Concordia triplicatum neque facile  
rumpendum

rumpendum cætexere, quem non  
 paenitabit? Cui Bono placere po-  
 terit Serpentis Sibilus, acutis  
 iras, exuscitantis Flamas, po-  
 tius quam Columæ Gemitus in-  
 nocuè deplorantis Incendia, que  
 vel Imbre Lachrymarum, debeat,  
 & cupiat, extinguere? Cui non  
 libeat, cùm sit Arbitrii tui res, et  
 in ore tuo sit, Inspuere potius  
 quam exufflare? Quis audire ve-  
 lit Unguis in Ulcere, didu-  
 cens vulnus et Labra vulneris,  
 acerbitate verborum, ne coale-  
 scant, potius quam, Cæmentum  
 inter Lapidæ, inter duros molle,  
 stabili fœdere revinciens à se dis-  
 filentes in Unitatem Muri, inque  
 Firmitatem Ædificii? Quis gan-  
 deat Intonare pius ore Tragico  
 Bella,

(44)

Bella, Horrida Bella, et Martem accendere Cantu Ferali? vel quis audiat exhibilare solus, quod totus Applausu summo Mundus exceperit,

— Pax una Triumphis  
Innumeris melior, ——  
vel tacito murmure, tanto Consensu reclamare?

Non ea vis nobis, non voluntas: Bella gerant alii, Protefilaus amet: Ex duobus in eodem utero, Colluctaneis, ad Uberta deinde Colluctaneis Asper et Hirsutus, et Ferarum Venator. Rufus, ob Ferrinam carus, excidit, etiam Naturæ Suffragiis adjutus, et Jure, Primogenitura, Profanus, excidit: Lævis et simplex Ovium mansuetarum Pastor, Integritatis ingenuæ

genuæ Candore, commendatus, et  
 Humanitate, Paternam Benedi-  
 ctionem; non tam Pia Fraude  
 matris aut Dol malo, quam Con-  
 filio Divino, scilicet et sola Gra-  
 tia Consecutus est. Humilis sem-  
 potius, et in Luto conculcatus,  
 vigeat modò Fraterna Concordia,  
 quam, in Curru Triumphali, Sub-  
 limis ex Cadmea victoris: Affe-  
 ctent alii Magnificum sonum Ti-  
 tulumque Ptolomæi, sed placeat  
 mibi jucunda Res et Nomen Ire-  
 næi: placeat et tibi, Gloriose Vi-  
 Ætor, audire Servatoris Oraculum  
 cuius authoritas Sacra, Beati Pa-  
 cifici: quanquam ille mos obti-  
 nuerit in mundo ferè, ut subeat in-  
 de cogitare, quod Linacer olim  
 noster, ad concionis illius Euau-  
 gelicæ

(46)

gelice recitationem, subitus, exclamatione Pathetica, professus est: Profecto aut hoc non est Evangelium, aut nos non sumus Christiani. At qui serant qui volent, infelices Agricola, Serpentis Dentes, Invidia venenatos, unde Messis oriatur Hastata Bellatorum, modo Ipse tractare possim, egregius Artifex, Amphionis Lyram, & — Saxa mouere sono Testudinis, ad Murorum, Civitatis Dei, structuram, sponte sua venientia: Invet alios pugnare vel spectare pugnantes amicos ne Hostes,

Εγχαι τ' ασει τε μεγαλοῖσι  
τε χερμαδίαισιν,

At me Deus extrahat,

Ex

(47)

Εν τῷ διδεσσαῖον, ἐκ τοῦ αἰγα-  
τοῦ, ἐκ τε κυδοίμων.

Sed eamque positus (Oibone non  
contempto) plebeius in Ultima  
Theatri parte potius, Ubi nec  
Pelopidarum Facta neque no-  
men audiam. *Vel si pugnare ne-  
cessē sit, urgente quasi Vi Majo-  
re Fati, quia Pacis amore etiam  
in ardore Belli retinendū, pulcher-  
rimē docuit Antiquitas in Hercu-  
lea Clava, quā fuisse finxit Ole-  
aginam, etiam tuū Pacem Bello  
redempturus, Εὐμέτρῳ κλαδὶ τῷ  
Σίφοφορίσω, ἀστερ Αρμίδιον τῷ  
Αελιούειρω, Suppedinent alii  
rixantibus Olei fomenta, mibi  
suppetant Oliva Folia, quibus,  
In Arcam rediens, emissus ex-  
plorator, Indicis, Fidem faciam  
decrescētis*

decrecentis in Orbe Christiano  
Malorum Diluvii. -- felix Nun-  
tius. Quod (ut redeam unde de-  
flexerim) hic iugiter (facit). At  
quam irrequieta motu Sisyphus  
alter, volvit hoc saxum, quod ab  
ipso penè Culmine relabitur, Elu-  
dens operam sapientiæ nullo  
fronte, nullo fine, pœnalem,

Αὐτῷ ἐπίτρα κάτω ἐκυλινδέο

Δασ δραγδης,

Quam Invicto Animo urget hoc  
Opus, Deus bone, stupeo enim  
prorsus, recogitans, & animitus  
veneror, quam Invicto? Mille  
Mora. Remoraque properantem  
non frangunt, Mille Repulsa a-  
cunt: Mille Corona non nevo-  
cant ambientem fastidiosam Do-  
minam, Mille Columnæ & Que-  
relæ

(49)

relæ provocant : Mille mille Mo-  
lestiae, Rerum, Hominum, Loco-  
rum, Temporum, non superant  
Constantiam, non debilitant Indu-  
strialiam. Audio penè, in illo, vir-  
tutem Hectoris illius Homerici,  
redivivam,

Toū δ' εγώ δύτις εἴμι, καὶ εἰ πυρὶ<sup>1</sup>  
χειρες εόμε,  
Εἰ πυρὶ χειρες εόμε, μήντης δ' αἴ-  
θων Κιδηρώ.

Iste vero, totus etiam incumbit  
Utilitati Publicæ, nec præsentis  
Sæculi tantum, sed omnis Posteri-  
tatis, ut improbo labore, scilicet,  
extundat viam tradendi Disci-  
plinas, Certiore Filo Veritatis,  
Clariore Methodo Perspicuitatis,  
Expeditiore Curriculo Temporis,  
& Laboris. Nimirum nostrum

D bunc

hunc Orbem Scientiarum, &  
 Puerilem nimis Eukolopteridem  
 (qua Bullati turgemus irocar trai-  
 des. Λωλαὶ Græcanico dictorio)  
 Simul ac Venit, Vedit, Vicit, ut  
 Cæsar olim nondum Augustus,  
 Novumque non Flens audet Re-  
 stare non subactum, quod fecit  
 Alexander jam tum Magnus, sed  
 quod, nec Magnus, nec Augustus,  
 nec Cæsar, nec Alexander, nec fe-  
 cit, nec cogitavit, Alacer audet  
 Instare Operi subigendo: nihil  
 est: etiam Sperare: parum est,  
 etiam Praestare, proprio Deo,  
 quod certè superaret ame Miracu-  
 lum.

Et quam indefesso Studio pro-  
 sequitur Iugens Propositum?  
 quam duro labore dicam an Di-  
 vino

vino stratagemate, sed utroque  
 potius, Artium nostrarum Sor-  
 des, ut Augæ quondam Stabu-  
 lum, immisso Alphei rivulis, ac-  
 curatissimè repurgandas, aggre-  
 ditur, alter Hercules? Mille La-  
 tebræ delitescentis, in Alto scili-  
 cet Heracliti Puteo, sed & in  
 Imo, Veritatis, quærentem non fa-  
 tigant: Mille Salebræ Difficul-  
 tatis, ut Hydræ Capita, renascen-  
 tis infinites, adhuc preuentem  
 non retardant: Mille Strophæ  
 Subtilitatis immensæ, prestrin-  
 gentis incantioris oculum, penè te-  
 nentem non elidunt, non impli-  
 cant: Mille Formæ Varietatis,  
 Lubricum Proteum, ne reddat O-  
 racula, tergiversantem, frustrè  
 consumptis Artibus universis, in-

*victa manu coactum non expediunt, non Vindicant: Mille Misericordiae Publicae quæ Patriæ cui animam debet, Infelicitis, quæ Ecclesiæ, cui operam impendit, Exulis, non Abrumpunt Filum Laboris: Mille Angustiæ Rei familiaris, accisæ quidem nuper, sed & semper exiguae non Interrumpunt Cursum Itineris.*

*Video plane, per illum, Vivam  
Imaginem Græcorum in Ida lignantium, ad Patræli Funus, &  
in perplexa Sylva laborantium,  
Πολλὰ δὲ ἀρδεῖα κατάρτα πάρεστα  
τε δόχμα τῆλαθον.*

*Atque omnes, ut verbo colligam,  
hoc saltem perfecerunt, Ingenio et  
Labore suo, Commodo & Honore  
nostro, ut Desperare Profectum  
vetent,*

vetent, si non & jubeant sperare  
 Perfectionem: Videor enim mihi  
 videre, in Inceptis & Ingeniis  
 hujusmodi, Θεον τι καὶ τελεσθέ-  
 ρον: neque enim excitare, qui ni-  
 bil frustram, solet, sapiens Deus,  
 & Natura, Publicum Spiritum  
 nisi in Usum Publicum; & No-  
 bilis Animi Conatus Ingens nixus  
 Ingenii, bene Ominatur Spei Ho-  
 minum, cui penè Obstetricatur  
 Dei manus ut in Lucem prodeat,  
 Nobilis Successus, Fælix Partus:  
 Parturiunt montes nascetur ridi-  
 culus Mus, Verè quidem attingit  
 & salse perstringit arrogantiam  
 Suffænorum, & quorum Anseres  
 omnes, ut est in nostrati Prover-  
 bio, necesse est ut sint Cygni sin-  
 guli, Seplesiiorum; Ebulliant  
 D 3 scilicet

scilicet Ampulla Sesquipedales, et  
Humanæ vanitatis Prodigia, su-  
præ veri Fidem Mendacia, in-  
currunt Judicia, non citra veri  
Salem Mordacia, Sobrietatis, &  
merito vapulant: sed absit ut  
Prælindia Dei vertant in Ludi-  
bria Mundi; imò Divina Semi-  
na Adolescent in Maturitatem,  
Sobolescunt in Æternitatem, &  
quod Ortum trahit à Deo, non pa-  
titur Abortum.

Neque hoc vel leviter esset  
metuendum, nisi multos hac Æ-  
tas anrea Mundi sordidos habe-  
ret Eucliones, qui præberi sibi vo-  
lunt è Cælo Manna, panem An-  
gelorum, quod fastidiani scilicet,  
& tanquam è Mensa, quod ai-  
unt Solis, Adæthoros Euaygelia,

ut

ut de suo tempore queritur etiam  
Nuzianus: qui vili prelio  
redimere cipiunt auctor apud Iapu-  
ut scitè Plutarchus: vel si quod  
ingratu Rerici dixisse fertur A-  
anaxagoras, penè moribunda, sanè  
queribunda voce, nimis ab eo nega-  
lectus; Illi quibus Lucerna o-  
pus est infundere velint oleum.)

Divina sequidem, & Cælo de-  
lapsa licet, Ingenui, quamvis Ig-  
nium Cœlestium, à quibus veram  
ducunt Originem, Aspectu, Mo-  
tu, Influui, vivam etiam refe-  
rant Imaginem, habent hoc unum  
tamen Elementaris nostri, quod in-  
digeant Fabulo, atque hac in par-  
te quasi ex Materno genere clau-  
dicet eorum Nobilitas: quod e-  
tiam Poetæ, suo more, Philosa-

D 4 phati.

phati sunt eleganter, in Fabula  
Vulcani sui, Artificis egregii qui-  
dem, sed Lapsu de Cœlo præcipi-  
te Claudi.

Habent Inventa sua Mathe-  
matici, mille Litarum Heca-  
tombis, mille Gratiarum merito  
redempta meritoque redimenda;  
sed habent etiam Postulata:  
Celebre est Archimedis eu[m]p[er]ia, ce-  
lebre & ejusdem Ait[er]na, Δο[μ]ο[ν]  
πο[ν]το[ν] τι[μ]ων γι[ν]ων πο[ν]το[ν]: Nimirūm  
Divini Partus, Inventa Præ-  
clara, Terris Ostensa tantum pos-  
sunt in Uterum relabi, & ex-  
tingui suffocata, nisi Juno Luci-  
na, imò Regina dextra Numinе o-  
pituletur, nisi Regia Magnificen-  
tia Penuria Laborantibus, adeo-  
que difficulter in Lucem prode-  
untibus,

untibus, atque in Angustiis quasi  
Fortuna, non Matris utique sed  
Novercae, perennibus, obfletri-  
cetur.

Generosi Fructus, Odoratae  
Plantæ, non nisi calida Regione,  
proveniunt, & Geniali Solo, sed  
Cælo fortiter Influenti præcipue  
debent Originem suam: Nobiliora  
Metalla concipit in visceribus  
suis Terra Mater, sed sub Aspe-  
ctu Benigno Solis, & Propinquu-  
posita, sed Amplexu validiore  
Compressa, & Majore quasi Vi  
Subacta, Radiisque penitus re-  
ceptis Imprægnata: Beata non  
aliter Ingenia querunt & expo-  
scunt Præsidia Beatorum, qui-  
bus infirma fulciantur, atque ut  
per Adminicula sua Vitis, cri-  
gere

gere se possint, et ex Fortune ma-  
ligne non raro prementis (ut dixi-  
mus) Angustis emergere.

Apage vero meros & miseros  
Euclites ad metallaque damnatos ab  
omni Lucte non minus quam a  
Literis alienis, & quorum Marsu-  
pis Obnulum difficilius extraxeris,  
quam Chymici solent a Silice O-  
lentem: qui modo parcant ut sacro;  
Nummo suo, vel suo parent etiam,  
si forte, Neoptolemo, facile pati  
possunt, ut vel Fane pereat, vel  
ipse Triptolemus in Currus spar-  
gens Inuenta Praeclarus, supra  
Cereris & Bacchi dona Mortali-  
bus expetenda: Apage Magnificos  
etiam Cleones attoritos ad perew-  
eg quorum Ephemerides habent  
Atro Carbone scriptam, Domino-  
rum

rum *Infamiam* : *Tιχει μαγείρη*  
 μᾶς δέκα, ιατρῷ δραχυῖς : *Νη-*  
*μερα Cynico Aretalogo Talentum*  
 (ἢ κινητὸ τὸ λῆμα) *Philologo*  
*docto sed εὐ ingenuo Obulum*,  
 ἢ *Βασιλικὸ τὸ δέρμα* : *Divino*  
*Theologo Caelos ita Bafitidiani*  
*finxerunt Hæretici, Tot Quot in*  
*Anno Dies, et Stellas siquidem*  
*velint innumeras* : *Pone Parasito*  
*Placentino Maccea, Philosopho*  
*Veronensi Allia* : *Canibus A-*  
*etæonis odoratoribus exquisita*  
*voluptatis et Novæ (non dico Fa-*  
*mam vel Fortunam sed Animā)*  
*vel Irata Diana modestiae vindicē*,  
*vel Sanguinem meum : Aet-*  
*nacis hand invita Delia, vel Mi-*  
*nerva Venatoribus, à Paræmia*  
*non discedo, licet à Paræmiogra-*  
*phis,*

phis, imo Deliis etiam Natatori-  
bus absconditæ Veritatis et Raræ,  
vel Nigrum Nihil, vel Lachry-  
mas suas, certè ne Sudoris sui vel  
vile pretium; ne quid amplius  
dicam aut acerbius.

Quod si Necesse est facere  
Sumptum qui querit Lucrum  
monitore Comico, ne pugeat Au-  
reо Hamo piscari Veritatem, si-  
ve Notiones potius quam vani-  
tatem quasi Gobiones, quod falsè  
traduxit Imperator, ut Insaniam  
Tragicam certè, Amantium  
Crumenæ Folio Porti ligantur,  
aut elegantissimè Plutarchus ad  
quasvis Expensas expeditissimæ.  
Et quid facere possint obsecra  
Magnates nostri, vel ad Honorem  
Illustris, vel ad Amorem effica-  
tius

tius, si nolint audire in Scena, Calamitas nostra Magnus est, quod Minus olim de Pompeio, plaudente populo Romano tam eleganti Solloccismo: si velint audire in Historia Delitiae generis humani, quod Suetonius de Tito, plaudente mundo universo Veraci Praeconio.

Si cupiant esse Magnetes utriusque, nisi, modò videantur Magni, cupiant esse vel Centauri: quam si Bene de genere humano merituri scilicet Alant Artes Honore, si alant Artifices, qui, vel, Optimus etiam Fructus Concessa, si non & Unicus Scopus, quod existimo, Magnitudinis illis à Deo concredita.   
 Quid enim? Viden' ut Cedros Deus erexerit Altas, et porrexerit

rit Amplas? an ut efferant se,  
 credis, & obumbrant humiliores,  
 imò feriores Arbusulas? Ap-  
 page (φτόνος ἀέρως τοις χρονοῖς)  
 sed ut Patulis Ramis prebeant,  
 etiam Bestiis Agri, gratum Re-  
 fugium & Refrigerium Um-  
 bræ, sed & præsertim, Volu-  
 cribus Cœli, Proceris Brachiis,  
 pateant, in Hospitium tutum Ni-  
 dulumque Familiæ.

Dicam liberè quod ingenuè  
 sentio, Gnathones licet obstrepat  
 è pulvere sordium suarum pipi-  
 entes (pluris sunt Cordatorum  
 Paradoxa, quam Ἐγιας ἐμψύχων  
 oracula) dicam alta voce, State-  
 riū parietem non metuens, aut Ce-  
 rycaos auscultatores, imò (par-  
 tem aliquam venti diuinum refera-  
 tis

eis ad amres.) Magnatum pro-  
 xumque hoc vel Sidemma Glorie,  
 Pateat etiam Plebeis Datus,  
 pateat etiam Simus Eruditis : at-  
 que ita facilis Conspectio Vis & con-  
 sulant & Fama : parato Forti  
 Satellite qui tegat Latus, & For-  
 lici Tubicine qui non taceat De-  
 cens : qui cum Mortalitate quasi  
 transfigat, Vitam interponens &  
 oppignorans suam, Triumque No-  
 men ebuccinans. Inba Fama, con-  
 diens Aromaticae Eloquentiae, vere  
 quod Imperatores olim Romani,  
 serio quidem, Morientes, affecta-  
 bant, sed Ludicra Solemnitate  
 Funeris, Attad spectaculorum, ut,  
 Odorato Rogo Phoenicis Illuminum,  
 Alis Olorinis Elatum, Cygnus de-  
 nique Cantione Consecratu, tradat  
 Immortalitati. Quin

*Quin & Montes quod Elatos*  
*videas, eosdemque steriles, non*  
*est quod Nemus in tergo habe-*  
*ant; Arrogantiae Sterilitatem,*  
*quod quis argutè dixerit, sed qui*  
*parum acutè rem putaverit; imò*  
*dati sunt in utilitatem nostram*  
*non damnati ad Sterilitatem*  
*suam: Spectanti certè non indu-*  
*unt Vellera fumentis grata, sed*  
*Rimanti forte aperiunt Viscera*  
*Metallis grazida: non sunt compa-*  
*sceni Gregibus suis, fateor, at sunt*  
*proficii Regibus suis: nec laci*  
*Gramine, fateor, at Auro Foeti:*  
*nisi Asinus, quod est in proverbio,*  
*Stramen mavelit quam Aurum.*

*Ex illa Stupenda Altitudo quæ*  
*sepe provocat oculum cum ad*  
*Spectaculum suum, sepe etiam re-*  
spicitur *insolito vocat*

vocat animum tuum ad miracu-  
 lum Dei: praterquam quod in be-  
 atum hunc prospicere latum. **C.** Lu-  
 beat hunc respicere laetum, prae-  
 teres juvus hic intropicere licet  
 curiosum: Nam cum Inferioribus  
 Natura duo habeat omnino pra-  
 fstantissima, Superioribus Ignum  
 adhucero sciens; **A.** ex oris quidam,  
 o **γ** ρύο **α** γόμβων τρόπα τε **Δ**α-  
 ωπόντιον δι μεγάλον **ε** γογαντί-  
 το, quod cecinit **L**yricorum **P**rin-  
 ceps, **C** in **O**perio **O**lympici **fr**on-  
 tispicio posuit, in riusque tibi **C**on-  
 ducit **C**hronos **h**ec mares: **H**ac  
 sunt **G**azophylacia mundi & **S**ublimatoria **D**ei: **H**ic **A**nri  
 venit recondunt luteum **C**aput,  
 hinc proferunt Argentum **C**aput,  
**C** Limpidae desilunt **A**quarum  
 audirentur

Scaturigines, auro pretiosores:  
 que Rigant Areva Latice, Ornant  
 Pascua Flore; quæ portant Na-  
 vigia, levant Onera, juvant Com-  
 mercia, ditant Oppida, potant &  
 fecundant Omnia: quasi Deus  
 ingenti Beneficio quo demereri  
 voluit huminum genus, etiam  
 Lenocinari, si fas ita loqui, volu-  
 erit hoc, non indiligenti Artificio,  
 non admirabili magis quam utili  
 Compendio.

Adeoque vides, ut, hi Terra  
 Fili, Gigantes, emulatione, non  
 ambitiosa jam, sed honestissima,  
 non Insurgant in Coelum Rebel-  
 les, quod quis suspicaretur igna-  
 rus, sed Referant Similes. Quod  
 in Alto Mundi positum, Luce  
 sua fulget Auratis Gemmis, &  
 Radiantibus

Radiantibus Carbunculis, non  
tantum, ut Illustrans Aspectu  
magnifico, Diemque faciat letiore  
Operis, noctemque reficiat tristio  
rem Cœris : sed & Mirifico  
Motu quasi Lustrans ambiat uni  
versum, spargensque Radios un  
de quaque Salutares, Influxu vi  
vifico fermentet & fecundet O  
mnia.

Et quid hæreo in minutis bisce  
quidem, sed Naturæ Magnalibus?  
Deus ipse, quæ Majestate Maxi  
mus, gaudet etiam, magis agnoscit  
Bonitate Optimus : Omnisque  
adèò Honor à Deo cniquam dela  
tus, Officiosus, non Ambitiosus  
esse debet & solet : Privelegium  
unius conceditur in Beneficium  
alterius : & si vis esse verè  
E 2 Magnus,

Magnus, ne sis instar Utris Polle  
tumidi, sed instar Uteri Prole  
gravidi: sit Eminentia que-  
vis Officii Calcar, potius quam  
Pulvinar Opii: nec Attollas  
inane Supercilium, sed Exhibeas  
utile Ministerium: Hac Via  
Lactea Magnitudinis, non Can-  
didis aspersa Nebulis, ut Philoso-  
phi quidam de illa, sed Clarissi-  
mis nitita Stellis; Hac itur ad  
Astra:

—Vos ô Clarissima mundi  
Lumina, labentem cœlo que da-  
citis Annum,  
Magnates, Proceres Principes  
hanc insistite viam: qui non  
multum receditis à Cedrorum,  
Montium, Cœlorum, Dei ipse-  
us Imagine, modo nimirum Mag-  
nitudinis

ministris vestrae, Accedite etiam  
ad eorum Similindinem, Exem-  
ple Utilitatis publicae: ut Ope-  
rari Templo Virtutis, qui pri-  
mus se attollit Gradus: Initiati  
deinde Templo Honoris, ad quem  
misit per illam nullus olim Roma  
patebat Aditus; & quæ laborum  
denique restat unicus Portus, &  
Votorum summus Exitus, Aver-  
nitatis Templo Consecrati, mu-  
meros felicitatis omnes implan-  
tis.

De Vestro sancte fæc omne spe-  
rare Magnificaōia, nefas omnino  
dubitare, cuius Illustris Fanta  
penetrat ad Nostros, Pietas insiga-  
nis beat Suos, quæ magnus Solid  
Majestatis humanæ, major Ingenii  
divina vivacitatis, maximisque

merito Heroicae virtutis, ornat  
Imperium, & stipat sumum quasi  
Davidicis Proceribus, reuehens  
utique suos, exocans undique Ar-  
lienos.

Quos inter ut reliqua racem, in  
Orbe vestro lucida Sydera fulgent  
conspicui Ductores primi Ordinis,  
& Stella quasi prima Magnitu-  
divis Clarissimus Alstedius in-  
star omnium nostro Idiomate Lu-  
men olim Germaniae sua, nunc  
vestrae Transylvaniae, & nunc  
& olim Europae nostra Lumen,  
Pater Artium & Musarum  
Præses Apollineus : Doctissi-  
mus deinde Piscator Nomine Pa-  
terno notus & suo Nobilio Lingua-  
rum Mercurius & Interpres  
Callentissimus, & subtilissimum  
Cri-

*Criticarum felicissimus Expiscator, Celeberrimus denique Bisterfeldius, Integritate animi dicam an Sublimitate judicii, sed utraque Celeberrimus, Bister felix Musarum Sponsus & Gratiarum pariter elegantissimus: quam Formosa Constellatio Doctorum? quam beata Tejas, ut fileum Πλειαδας? quam Fortes Triarii rei literariae, Linguarum simul Artiumque, quin & virtutum præterea Πλοπης Oaraphracti? Nempe hi Cælum strum fulciunt balmeris Eruditio-  
 nis Atlantes sed quot in eo præ-  
 terea motus in literis irrequieti-  
 bores omnes exantantes? Hi in  
 præstibus agentes Patres, quod de-  
 inde in Subfidiis bice succenturi-*

atque Iurypes? Hac in Minerva  
Poplo scribenda Nomina, quot in  
Albo scripta credam Academia,  
scilicet, Alboe Julian? Cnijus  
Alumni volitant ut Apiculae stu-  
diosae florum per Europam totam,  
et quotidie mellificant, onus si-  
tandem in Alvearia sua remeatu-  
ri, militantque Literis omnes uni-  
us instrudi viatico Benigni  
Principis, & Alati quasi, Sti-  
pendios.

Patere vero Serenissime  
Princeps, Ocelli Principum,  
cujus Orientem Solem veneratus,  
etiam crescenti Glorie faveat Or-  
bis Christianus, patere obscurum  
hanc culum an verniculam, sed  
Gloriosi Domini Iesu Christi,  
licet indignum, Famulum defer-  
re

re Sensa nostrorum, demissè sup-  
 plisem, ad Celsitudinem tuam, &  
 Vota omnium : Perge felici-  
 bus Anspiciis, quò tua te Virtus  
 dicit & Pietas vocat, perge quo  
 cœpisti pede, beare Patriam tuam  
 Ingeniis, ornare Academiam Sti-  
 pendiarum, stippare Ecclesiam Praefi-  
 diis, excusitare stupentem Euro-  
 pam Exemplis : Cura ne Eliæ  
 pietati deesse possint Aurea Qua-  
 drigæ (si non Ignæ) Benignitas  
 tua, quibus ascendat in Cœlum  
 quasi promotus ad opportunitatem  
 seilicet efficacioris Influentia : ut  
 Eliæ donum sucedat Eliša per-  
 petua serie, Rabbinorum lingua  
 sed & sententia : ut nsi veniat in  
 Stirpe nostra præsertim Theologi-  
 ca, quod accidisse casu fabulatur  
 in

in Arbore Poetica Virgilinus,  
 Uno avulso non deficit Alter An-  
 tens, et simili fronde seit virga me-  
 tallo: quod in Alcinoi Phacoris  
 horto memorat Homerus  
 Ογχη επ' ογχη γνείονει, μη-  
 λον δ' οὐτι ποντειό: νοτιον  
 Immensa tanti Curriculi gloria,  
 Impensa minima vel nulla; perexi-  
 guis labor, et fructus peregrinus:  
 Nunquam vilior erat Annona Romæ  
 referente Plinio, quam cum Ter-  
 ram colerent iidem qui Rempubli-  
 cam regerent, quasi gauderet terra  
 (non tam labore quam Honore  
 culta) Laureato vomere scili-  
 et. Aratore Triumphali:  
 Felix, provenius literatorum sub  
 Aspectu benigno Mecenatum  
 principum. οικονοματικον

Neque ~~Accepit~~ <sup>ad</sup> Hosper esse  
 solet Evangelium. Ecce f Lorent  
 Vallis CVM EVangelio,  
 quod de villa Joachimica primo Re-  
 formationis anno fœcundiore Li-  
 teris istius sententia. Numer alibns  
 argutia Chronistica designato po-  
 steritati traditum: neque Vidua  
 Sareptana aluit Eliam diviso  
 cum illo tempore fœcitatris Oleo  
 suo, potius quam multiplicata per  
 illum interventu miraculofis ope-  
 ris Oleo Dei Elias Vidiam: Ne-  
 que difficile est Christo vel unica  
 Benedictione vel unicum Panem  
 in Eremo multiplicare, ad quata-  
 cunque Millia conviviarum satu-  
 rando, ita ut superstant etiam Re-  
 liquiae reponenda, non ad mensam  
 Populi, nec ad mensuram Recon-  
 ditorii

ditorii, sed multo magis ad memo-  
 riam Miraculi, sed & ad Exem-  
 pli Fidem in divina Liberali-  
 tatis Obligata Fide, cuius ex-  
 hauriri Fundas non potest, bi-  
 manu metuat. Infirmitas exem-  
 plum, si necesse sit imitari: Rei-  
 que sua socius quod Vidua fecit  
 in Templo Minutis et si vilius &  
 Quadrantaria nascentibus in Terris  
 Testimotoribus, et ex auctoritate pri-  
 neglogoria Rationariis, Eleemosy-  
 naria Nobilis & a Christo pra-  
 lata Magnificis Aureolarum in  
 Caelis exupererogatione sua qua-  
 si Redemptoribus Indulgentiaris  
 & Pharisaeis opere Divitiae Su-  
 perciliosae & seplasariis: ino-  
 vi Spei, velut Holocaustum quod  
 Hostia Prodigia, sed inmerito  
 dicta,

*dicta veteribus, Exigente Deo,  
 non computans Articulis Impen-  
 sa summas, narrante solicite  
 Dexteru tua sinistra, quid Exti-  
 mii fecerit & Digo monstran-  
 te, non auxiè metuens tantillum  
 damnum Centuplo sonore re-  
 fudiendum, dubiter impendere:  
 sciatque pius non spiritualia tan-  
 tum Dona distracta communi-  
 cando, manere tamen aucta plus-  
 quam Integra, crescere quod a-  
 inuit cundo, quotidie deposita quo-  
 tidie Renasci: sed etiam Tempora-  
 lia Dei servis Impensa non Pe-  
 rire sed Parturire, divinaque Be-  
 nedictione Manus in ipsis ipsorum  
 dividentium manibus, ipsaque a-  
 deo magnifica Divisione mirifice  
 Multiplicari.*

Parce

Parce pientissime Domine, se-  
 velut Attonita, sui cursus imme-  
 mor, interveniente sacratissimo  
 Nominе Domini mei Christi  
 paulisper assurrexerit ei quasi vi-  
 nerabunda, quem mille mille mille  
 Myriades Angelorum stipant, &  
 Cœli Chorus humillimè pronus  
 adorat universus, & è via de-  
 flexerit oratio mea, quod in hono-  
 rem Dei factum Pietas tua non  
 accipiet in Contumeliam sui, modò  
 redditura, brevemque moram gran-  
 dito gradu redemptura; Hoc a-  
 gere libeat, ut ex vero scilicet audi-  
 as Delitiae, Populi, Iustitia, Be-  
 nignitate, Mansuetudine, Morum  
 civilium, sed & Sanctimonia,  
 Pietate, Consuetudine Rerum Cœ-  
 leftium Delitiae Domini: ne-  
 que

que pigear hæc eadem semper audi-  
re. Indue animum Canuti  
nostrum, compone te ad exemplum  
Caroli Magni, quorum uterque  
detractam Capiti suo Coronam Re-  
giam reposuerit, Ille in Imaginem  
Crucifixi fortassis expressam Lig-  
no pro Genio temporum, Hic e-  
tiam supra Genium Temporum in  
Legem feliciter expressam Libro  
Scripturæ: sit tibi Christi Nōμος,  
Bavilasus, et Floreas, ut omnia tibi  
compendio Bona precemur à rege  
dictato (Πάντα εἰ τοις Βασιλεοῖς)  
placeat que tibi Symbolū Alphoni  
Pelicanus eadem mente, nec dubi-  
tes esse Pro Lege et Pro Grege,  
non Coronæ tantum, sed sanguinis,  
et vitæ prodigis. Audax mo-  
nitor interpellat Celsitudinem tu-

amfator, et Confilio forte diuina-  
culo, sed concludam vota, depre-  
catis infalentiam rei, tuaque pa-  
cientia cursum, et inquit que fa-  
licitatis appetitus omnis,  
Kirtuti inaparem. Praefet tibi  
Rex Regum et Princeps Princi-  
pum, Deus Exercituum et pacis  
Deus, vel Arma Victricia mag-  
nifici Davidis, expedienda justè sci-  
licet, ad Tutelam Populi tui, vel  
Otia Felicia Pacifici Salomonis  
inspendenda sanctè potius in  
Structuram Templi sui, Serenissi-  
me Princeps, Ocellè Princi-  
pum.

Imprudens forfasse mi Tolneie,  
quod nollam, wellicat et violat  
hac oratio delicate teneram mo-  
destiam tuam, que verecundo ri-  
bore

bore suffusa jam luctum æstuat, u-  
versa, quasi pœniteret *Advocati*  
tam insulsi, tacitoque vultu Re-  
ceptui canens, audaciam meam  
sufflaminat: Pareo vel nutibus  
illius: sed erras opinor, si existi-  
mes ingratam uestri *Principis*  
*Auribus* accidere posse nostram  
banc dicendi *Libertatem*; An Ille  
vel erector supercilio graviore pel-  
leret in humane vel Ignoti liberam  
*Lingnam*, vel tacita cogitatione  
damnaret, cuius *Prolixæ* scilicet  
*Humanitas* *Aureis* *Authentica* li-  
teris, & sub *Sigillo* confirmatis-  
sima, *Nostros*, ad *Liberam* vitam  
sub ditione sua quasi porrecto *Bra-*  
*chio* pelleixerit? vel tacito vultu  
*Piætatem* laceret Ille, quem &  
ex *Fortuna* *Privata* prouexe-  
rit

rit ad Gratiam Populi Specta-  
ta Pietas, & exexerit ad Glori-  
am Imperii, & in Procella  
Publica, Pietas iterum Proba-  
ta non tantum prestatuerit Inco-  
lumem ex Periculo, sed & Sub-  
limem tantum non Miraculo sus-  
tulerit? An ille Monitus Votis  
quæ Humilitas pia Pietasque  
huncilis, imperarit, & tempera-  
rit, non obtemperaret protinus?  
An tam Candidum pectus ausit  
vel possit de principe tam splendi-  
do vel Levi suspitione concipere  
tam atrum Scelus? Absit inquies  
si te novi non sine indignatione  
mitis animi toto Capite aversatus,  
toto Corpore aversus.

At ego gratulor enim vero For-  
tunæ tuae non dicam, sed Divina  
primò

primo Providentiae, deinde etiam  
 felicitatis tuae, qua jam perreps in  
 Imperium Forte non sine Pericu-  
 lo, sed certe Proreps modo in  
 Conspectum sine Fastidio, mox  
 autem nisi me fallit animus, Sub-  
 reps in Simum Pientissimi Prin-  
 cipis, insinuatus, nō lubrica subti-  
 litate Serpentis & contortis Spi-  
 ris (absit hoc ab Ingenuitate tua)  
 sed Artibus licitis & tuis, sed  
 Pietatis & modestiae Literis qua-  
 si Commendatitiis, Eloquentiae  
 Paulina Charactere minoribus,  
 Authoritatis Divinae Rondere  
 multo minus quidem Illis, at Ip-  
 se plusquam Onesimus ad Phi-  
 lemonem nostrum, sed & Ec-  
 clesiarum Theophilum Nobilis-  
 simam Principem dico vestrum  
 redditurus. F 2 Ubi

Ubi Tu quam Calidè apud Il-  
 lū ages causā Christi tui, non By-  
 ssinis verbis quæ Byssinis Viris ap-  
 tiora, sed mysta mysticis. Ille quā  
 Candidè audiet? Tu quam servi-  
 dè instillabis Arcana Imperii Pi-  
 etatis? Ille cui non sunt aures in  
 pedibus quā Avidè, quam miti hu-  
 militate penitus imbibet universa?  
 quam Benignus aspiciet & secun-  
 dabit utrumque Propitius Deus  
 in cuius manu sunt & Corda Re-  
 gum scilicet et Lingua Eruditio-  
 rum. Sola viri Molles aditus et  
 tempora noras, Divina nimirum  
 Gratia, cuius felicissima Peritia  
 quod de Jaculo Donativo alicubi  
 Poeta, Consequitur quodcumque pe-  
 tit — et certius attingit Scopum  
 fibi destinatū quam Sagittæ Gra-  
 tiani

tiani, de quibus olim Γεωργίου Βεληνεά  
φέρεται χρήσιμον ipso decansu, quod  
ac si quo mitterentur intelligerent,  
ita metuam sine deviatione, sine cir-  
cuitione peteré, et si non sine Palpo  
Adulationis Aulicæ fortasse, per-  
crebuit: Favet tu Servo tuo ver-  
ba tua conanti, Flecte Undum  
tuum in Obsequium tuum sequa-  
cem, & subige totum suavissima  
Incantatione, fractio, si quis insede-  
rit aliqua parte fugatoque pulsōq;  
spiritu maligniore Lyrae tanquam  
Davidicę modis:

Ιγγένε τὸ τίνος εἶδος ποτὶ<sup>τὸν</sup>  
δῶμα τὸ ἀρδρα:

Auscultabo quid loquatur De-  
us, nam loquetur Pacem suis.

Et ô quam laeta Bellaria  
Rerum, scilicet ex voto Pietatis

tuæ fluentium tē excipient in pa-  
 triam reducem, quam lēta? quam  
 grata deinde referes ad nos modō  
 brevi quod opto medullitus &  
 spero revisurus Apophoreta  
 Narrationum, quam gratiōsa?  
 Cui apponet Deus pālīas pēnīas  
 rās vno t̄ Θēb̄ t̄χ̄ dēl̄ t̄χ̄ ēlēphōn-  
 tīn̄, quod jocose Comicus Aristō-  
 phanes & ridicule de Minerva  
 suorum Atheniēnum Tutelari  
 locutus; quæ illorum male consulta  
 bene vertere fingebat̄ antiqui-  
 tus: at Christiano contingit idem  
 serio; cuius illustre Privilegium  
 sententia Paulina descriptum,  
 Omnia cooperantur in bonum  
 diligenti Deum, vel Impedimen-  
 ta convertere potest in Adjumenta,  
 querenti non se sed Deum, veri-

us quam Lapis ille Philosophicus  
celebris sed Imaginarius, si con-  
fici posset à curiosis eadem facilitate  
& felicitate qua Confungi solet ab  
otiosis ingenis eademque virtute  
mutaret in Aurum Omnia quæ  
contingere.

Lubet equidem participare  
Gaudio tuo quod & anticipare  
præsagio; Lubet, et prælibo certa  
Spe quod tacita Cogitatione præ-  
cipio, Plantata verbis rigata La-  
chryniis, Saginata Exemplis,  
Augustini Stylo, Doctorum,  
Tuis, Principis, accommoda-  
tione nostra quam ornata surget  
Academia, quæcumq; aucta crescat  
Ecclæsia, quam beata florebit Pa-  
tria vestra Transylvania!

Licebitne mihi ad hæc confer-

re. *Symbolam meam?* Non deeris  
 scio Christo, Tibi, Tuis, ut neque  
*Judicio* meo proderis magis, quam  
 si humillimus votis hoc apud prin-  
 cipem tuum perfeceris, ut inter  
 alias in *Academia* vestra faciat  
 etiam locum Professioni Practi-  
 cæ Pictatis, *Ex* supra alias; sine  
 qua vel in amoenissima terra Je-  
 richuntina, *Scholis in qua* Pro-  
 pheturū, Subamare fluent è Fon-  
 tibus illis *Aqua*æ, qui hoc divino  
*Sale* condiendi sunt ad Dulcedi-  
 nem gratam, quod. *Elisba* ficerat  
 in simili casu, *Prophetarum* Fi-  
 liis etiam bac in re gratificatus, *Ex*  
 ad suam quasi Sanitatem, adque  
 certam ex illis haurientium *Salu-*  
*tem*, revocandi: *Sine* qua nec dig-  
 ni *Deo* nec apti *Cœlo*, nec proft-  
 cui

qui Mundo fuerint etiam qui literis elegantioribus excultissimi, quique Disciplinis omnibus instructissimi.

Facturusne operæ pretium, sapienter in Historia sue Proæmio querit Livius quod Jacobi Baculum teneas accurate, quo Cæli dimensus Altitudinem stupentibus vim. Artis Ignaris, O' veritati vix cedentibus, Annunties, si Jacobi Scalam propterea vel interea negligas O' veram in illud ne per Somnium quidem insuffens quam excidas Hereditate Cœli, sive quod longè pejus ei Remunties? Non felicior omnino quam Thales opinor, imò multo stultior hac in re, quem suarissime ricit Amicula Contemplantem Stellas in

in Alto, sed in Aquas ipso facto  
 Cadentem in Imo fossa Lintosas:  
 cum oporteat potius ita respicere  
 Cœlum ut possis eò melius regere  
 Clavum vita cursuque via te-  
 nere, quod Naucleri solent Astrono-  
 mis in eo non parum sapientiores.

Et verè quadrabit in te peri-  
 tum scilicet & peritum, quod  
 de se muliebri voce puerili mente  
 dixit aliquando Nero, demunia-  
 tis Hostis à Senatu mortique jam  
 destinatus, heu Quantus Artifex  
 pereo non ieci vulneris adhuc,  
 ac metu confectus & pene mori-  
 bundus! hæc ad suos effatus, atque  
 in hac ultima fere Sententia Effla-  
 vit spurcam animam sevus Carni-  
 fex & vere πνλος aquari Cupi-  
 neφορυδος, quod aliquando de  
 illo

illo Praeceptor emphaticè prædicterat: Ac quantum Artifex! si potes andare vera vel in hoc Articulo rerum Fidicem optimus & Pessimus Princeps, Auriga Rotæ melior quam Romæ, spectatus in Orchestra sæpe, certè non probatus in Republica.

Cui Bono, solebat ita loqui Cassina, *Q*uoniam bono profunda Scientia sine Conscientia pura, pura lingua sine probata vita, nisi forsitan referas accurate Babylonii Nebucadnezzaris inconcinnam Statuam cuius Aureum Caput desineret in Luteos: Pedes, quasi Corona gravatus modo, mox autem Ruina confringendus vel Butonem, si palata tua sapiat

Imago

(92)

*Imago magis illa, Geminatum si  
forte Capite, toto certe Corpo-  
re venenatum Odioque magis  
ingenti quam Pretio Nobilem.*

*Et quid si andias Athenas Ia-  
regos autos ελυεσι βρυω: Egre-  
gium opus aiebat Apelles de pi-  
ctura cuiusdam rogatus in arte  
sua felicis æmuli, sed deest χάρις:  
imo vigeant apud vos χαρισμata,  
sed in quibus efflorescat & emi-  
neat χάρις, & Apostolica po-  
tius quam Attica: Sedeat in  
Labris Suada, sed et Fibris Gra-  
tia, qua sola verè Flexanima Suada  
& medulla suada penetrantissima:*

*Πλεοντέλης δὲ επαγγελματι-  
κων Ερωτα  
Εξ ιδίου ελικών Αρχέτοπον ηγε-  
δίης.*

adeoque *Gratias cum Musis pulcherrimo, quod a iuncto Conjugio commiscentes, & Veneres utique Coelestes cum Amoribus ejusdem generis & Sanguinis, ut sit vestris Realis etiam non tantum Nominalis, Alba Julia, facite ut inde cum Eruditione Pietatem discentes hauriant illius Alumini, quam deinde, non Helenam formosam referentes, ominis infasti, sed fortis et felices utique Diocesis, ut tranquam conjunctam ducentes influant & propinent Ecclesiis.*

*Sit elatus apud eos Helicon, errident enim mihi: qua libenter igitur usurpo Clementis Alexandrii verba, modo praelatus Sion, & Studioz vestri potissimum Rose Heliconis, sed & sagittarii Flora Sionis*

fionis, operas in vicinam Domini  
 pacificaverunt suas, & à Domino  
 Messie in Messiam suam protru-  
 dantur. Exeunt è Castris Aca-  
 demiae Christi Milites in Eccle-  
 sia Campum quotidie velut Im-  
 peratoris Aureliani quondam in  
 Bello Marcomannico. Celebris a-  
 paul Ecclastisticæ scriptores histo-  
 ria Christianorum Legio Fulimi-  
 natrix, in Doctrina sonantes To-  
 mitria, facundantes in vita Fulgu-  
 ra, quod de Basilio Magno Nazian-  
 zenio aquilis. Quid enim Ta-  
 epia tunc perire? 1785 Nov 85, et  
 si fuerint apothegmata singula,  
 modo verba sola, verissimis in eo  
 Linianis, & summo pere co-  
 vendum divino Præcomine dicta  
 factis deficientibus exuberant,  
 atque

ut elegantissime ( nisi fallor ) An-  
gustinus. Certe quod vir san-  
ctus & gravis aliquando vita  
sordibus indigno Nominis honore,  
sed istius secta Philosopho profes-  
sione, severè taxans incongruitatē  
rei deformem, Nihil turpius est  
Peripatetico claudio.

Artifices in illo genere solent  
emittere Columbus alis unguento  
suavolenti delibutis, ut Illices a-  
liarum scilicet in supplementum  
Domus extructa de novo vel ex-  
hausta domino, referente Basilio.  
Sed huc in Academias accommo-  
datione profectio nobiliore Cura,  
Felix Artificium efficax Illicium,  
quo non aliud repleverit Acade-  
miam vestram & suppleret  
Ecclesiam, vel Innocentia Par,  
vel

vel efficacia simile, vel Gloria  
possim addere, sine Pallore ne sub-  
oleat. Imposturam Judicii mei  
nani Stultitia Pellucida, sine Ru-  
bore cum Censuram subheat Inge-  
nii tui magni tam invidiosè Gi-  
gantea comparatio proposita, Sub-  
limius.

Stasicles apud Plutarchum,  
Montem Athon ingentem tra-  
ducere voluerat in Effigiem A-  
lexandri Magni totum, si Rex ipse  
tam ingentibus ausis annuisset,  
Urbem sinistram tenentem Ampli-  
famam refertamque Civibus, Dex-  
tra fundentem Fluvium, qui Di-  
ves Aquis Argenteis illum Oea  
Oeris Apuyegreca, præterlabens  
allueret, & Armis à Vulcano fa-  
brefactis, atque traditis Achilli  
suo

suo defendet, in Monumen-  
 tum Magnifici Regis magnifi-  
 cum satis. At Monumentum  
 sibi Statuet si tantillum tantus  
 audire dignatus fuerit, Princeps  
 vester, & manibus suis potius, se  
 Complexus arctiore Cura Rem-  
 publicam suam Beatis hisce La-  
 ticitibus etiam rigare voluerit Ec-  
 clesiam Dei, longè quidem opini-  
 one mea quam potuit Artifex ani-  
 mi vesti vestique Ingenii vel co-  
 gitando fingere vel fingendo cogi-  
 tare Magnificentius. Neque  
 sapientis erit opinor ut opus eis  
 aggregemus, neque velis acceder-  
 re Cunctator Fabius ad hoc opus,  
 potius quam Papyrius Cursor.

Semiramis Assyriorum Regi-  
 na, mulier impigra, virilis animi,  
 G. cum

cum, circa cultum Capitis occupata, muntiaretur ei defecisse rebellem ab Imperio Babylonem, altera parte Crinium adhuc soluta, protinus ad eam contendens accurrit expugnandam, neque Capillos in Ordinem, Curiosa prius, Animal Horæ, quod de Protes dixeris effæminato subinde, mutabili, quam, quod de Stoicorum sapiente dixerit veteres, Animal Gloriæ, tantam urbem in potestatem suam non otiosa fæmina rededit.

Surgite vero quotquot estis Europæ Serenissimi Principes, Illustrissimi Magnates, agite viros, imitamini Fœminas ( an quia præcesserunt sequi pudet, & ne sequi saltem non pudet ) eti magna

magno Babylon, ab Imperio ve-  
stro quidem, sed etiam Dei præci-  
pue defecerit, imo si Sancta Si-  
on, illa Civitas Davidis, à Je-  
busæis abhuc intercepta vobis &  
occupata defuerit, ad securam  
Possessionem Cœlestis Hierosoly-  
mæ, Solidum Fructum Victoriae  
vestræ, sinceramque Triumphi  
Lætitiam, nulla vobis interea  
Cura tā Capitalis obsecro vide-  
atur, quæ possit huic prævorte-  
re, tantas urbes in potestatem  
vestram redigendi.

¶ Nolite tempus in Nugis terere,  
quod arrolat è manibus, & fugit  
irrevocabile semel emissum, vel  
Cras ut ille, Seria rejectis in hil-  
lari compotatione Literis Indiciis  
imminentis etiam tunc vitæ sua

Conjurationis, hodie moratur, protegare: Nempe fronte Capillata est, post est occasio Calva.

Quid juverint Intonsi erines Apollinis, & Compti Veneris, si dum tuz Capitis ornato Frontispicio delectatus, ipse sine Cerebro Prometheus, Occasionis amiseris, Occipitio glabro delusus Epimetheus, adeoque Fines Imperii tibi decreverint attonsi, Reique tuae Magnæ simul & Bonæ Spei Caput, in præcipiti tibi constituerint, aut ancipiti loco, si non omnino præcisa conciderint? Si tibi lactiori contemplatione Capillata Frons Aeris obversetur, & Calva contentimenti tristior Occasiniis obvertatur amare? si Coima delibata floret? & Co-

Corona delibata maneat?

Et ne Quisqulia Inepiarum,  
ministris excutientibus vel exagitem,  
magnificentius aut morosius uni-  
versas effeminas atque, quis non  
ingenue riserit accurate redigen-  
tem varias in Lyra Chordas in  
Harmonicum sonum sangu-  
inas. **Or** conjunctas, interea  
tamen incuriose neglectas. **Or**  
**L**inguam delinquit se vel ad  
Concentum cum virtute Musicam,  
qui non omnino Subigenda tenta-  
ret. **P**rocul summo Clavigerum dulciorum  
Qui periret composita Cithara  
sonare posset in Convivio Procer-  
rum. **C**rinatus Iopas, aut etiam  
mirifica Lyra vel Orphenum su-  
perare. **M**agistrum, Electere qui  
potuit. Superos artifici pulsu

Stupidosque trahere, velit tamen  
Eurydiken sequi, perdite contami-  
nata vita, Centimanus in Bello  
Deorum Gigas, atque in Ache-  
tonta movere præceps ad Inferos  
immatur a morte non Scelere citato  
cursu descendens & nulla pre-  
ce nullo carmine revocabilis ad  
superos, unde redempta flulte re-  
trospiciens iterum retrocedat rela-  
bitur? Et qui semper oberraret  
eadem Chorda contempta Ju-  
nione Moneta, cui non videa-  
tur Arte magna Delirare voluisse?

Gravissime Plato divinus, Oι  
σπιθαίοι ει τοῖς γελοῖοις, γελοῖοι ει  
τοῖς σπιθαίοις, ut plurimū Degene-  
res Animæ et nō magnæ laudis ogé-  
tes bareant in luto Luxuriae, mol-  
liter offacubent illis in lecto Socor-  
dia

dia, vose vigilate, quibus è meli-  
 ore luto finxit præcordia Titan,  
 ingentes Heroes : Ne sit Cura  
 vobis ut Comitati Sodalitio Spa-  
 donum, culti Famulitio Gnatho-  
 num, cincti Satellitio Latronum  
 prodeuntes in publicum quasi  
 Luxuriæ Genii publicæ vel Pa-  
 troni, Superbiæ Fontes & Fo-  
 mites, Injustitiae Præfides &  
 quasi Tutelares, ita Nomen Ho-  
 noris umbratile tueri sat agatis et  
 lati quasi Cothurnis, indui  
 Larvis illis et infestati Spectris:  
 Amor populi vestri Satelles Im-  
 perii longè Fidissimus : nec ut  
 Unguentati certetis utique cum  
 Fœminis et pugnetis in Occulio  
 nudati virtutibus, et si non vesti-  
 bus Agathyrsi Picti, vel etiam

placatis eis, nam quod de mere-  
 trice sine arte formosissima sine  
 cura dixit aliquis ingeniose, de  
 virtute verius ingenio, Virtus in-  
 genitus Lecythum habet in ma-  
 lis: Atque ut redeam ad exem-  
 plum initio propositum, non ut Ca-  
 lamistrati molliter agatis in Sce-  
 na nec ut Cincinnatus turpiter apud  
 coniunctanaris homines et frugi no-  
 ratque melioris auctiatis, sed eis no-  
 portis igitur & ruris quodam, ut quae ut  
 eleganter Homerus ab eodem pe-  
 riret comparatione luculentissima  
 sane & significantissima, aapo-  
 negrat & subiicit igitur ruris, ruris sed  
 ut omnia retro: Tunc Christi-  
 ana sub Capite coronato Spinis, &  
 geno militem deliciatum, vobis in  
 Muliebri Crux, quod rasta Cire-  
 culi-

culi forma vel Imagine Corona  
 Iudicra faciunt in Apocalypsi  
 sub Abaddone Rego suo Locuta,  
 non Capite Coelesti potius Ani-  
 mie sponsa sua palaberrimo, quod  
 etiam castae Marito Matronaz  
 solent: Ornata Coma quasi  
 mysterium Roboris in Capillis in-  
 volutum lateret ut Sampsoni tra-  
 dito per amicam, vel Fatum Fe-  
 licitatis in Purpureo Crine pederet  
 illigatum quod de Niso fertur à Filia  
 prodito, vel Immortalitatis etiam  
 e hicculū illius innexum Nodo si-  
 litaret. O infinita pendulè pro-  
 lizo Symmetra, quod spinati Persa-  
 delirantes olim, vix curiosus a-  
 lebant, O morituri solitate reti-  
 nebant, ut Ansa carior esset et  
 dioribus Angeli complexibus et  
 tena-

tenacioribus in Cœlum sublevatu-  
 ri, non Æterna Corona vel de  
 Liliis Exempli boni Candida,  
 vel de cruenti Purpurea Marty-  
 rii, Rosis, ut Cyprianus elegan-  
 tissime, potiusque Floribus è  
 Christi Sanguine stillante feliciter  
 oriundis, & calcantis Obedientia  
 perfectæ tramitem vestigiis inter-  
 texta, qui Candidus & Rubi-  
 cundus à Sponsa signatè prædi-  
 catur hoc innuente fortasse, que  
 Candida pariter & Rubicunda  
 cum mereantur audire, de virtu-  
 tibus etiam suis utique verecun-  
 data, sumpetit ab Agno Felici-  
 tatis integra Vellus Aureum,  
 cuius omnis se debere sua Merito  
 Bonis recognoscit.

Turpe viro saltē Christiano  
 time-

timere sudorem Sybaritice, rastri-  
 que gravioribus etiam vasis in do-  
 lere prorsus afflito capite, rugas  
 que Rosarum queri tremebundum,  
 quasi procaciter inclementerque  
 mordent, & delicato lateri gra-  
 ve vulnus imprimant, appetere  
 qui debeat etiam sanguinis epotan-  
 dum calicem adusque facies etiam  
 Spinarum punctiunculas, & am-  
 bire, quibus ut Christi Typis &  
 Regis, Impressus & Percussus  
 Imagine Domini Signetur, cum  
 que referantur Nummus, non ille  
 wronged aquat & adulteri-  
 nus, ut Filius aysados aquat &  
 haud ille degener, et sequatur,  
 ut initatus ante Literas univer-  
 sas Alphabeti Duci Cornea pro-  
 rorum pensilique tabella polluci-  
 daque

dague praecanti Crucis non nitida  
Coma coronatus, sed vel in Pu-  
tida Calvaria crucifigendus.

A te vexatas malo tenere Ro-  
fas amicissime Christe: In te vexa-  
tas malo videre cornas, amice  
Christiane: Turpe viro scilicet  
baerere molliculum ad Speculum  
Veneris, torquentem noxia so-  
lertia Capillas, anxia diligentius  
plicantem in nodos atque in ordi-  
nem sollicita cura reponentes,  
si vel parum deflexerint  
stigmata elegerint ut venerantur ele-  
gantia factitiae formæ, scilicet A-  
quila contra proverbium, Mus-  
cos, ut Domitianus Imperator  
inter faeminas in magnifico Pala-  
tio: cum præixerint. Fæmina  
solutis crinitibus. neglecta for-

ma

ma, quæ quo incultior ed pulchrior  
efflorescit, & quod de Cassio Brin-  
tique Tacitus obseruat Imagini-  
bus, in gentili cuiusdam suorum  
funere non prælatio, & magis  
præfulgebant utique quia non  
visabantur, & quasi cursu con-  
tenderint in Campum Martis, ut  
etiam Musæ, sicut in Æsopica fa-  
bula Testudo, pensans industria  
tarditatem, Gloria fulgentes A-  
quila assequerentur, & Christi-  
ano profecto turpissimum.

Surgite vero quorundam estis Eu-  
ropa Serenissimi Principes, Il-  
lustrissimi Magnates, iterum  
vos alloqui fas sit, Accingite vos  
ad ingens hoc opus, Accelerate  
composito quidem agmine neque  
solutis Ordinibus, at vel Solitis  
accele-

accelerate Crimibus, Heroes impie-  
 grā μηδείς φρασανόμνοι, supine  
 tardi, vel etiam timide canti νοσο-  
 γανόμνοι, Subigit Deo Mag-  
 nam illam Babyloneim θητούις  
 οικεμένης, atque Δεισιδαιμονίας  
 θητούις, quod de vetere Roma  
 dictum de hodierna certè verissi-  
 mum, Μητέα πορόν, Οὐ ne plu-  
 ra scilicet accumulem, quae possint  
 infinita, Superbiæ turpisque qua-  
 stus universi Μητρόλη: aggressi  
 magnanime sternite Belli Nodum-  
 que morisque Turcici, reddite  
 quæ vobis imperiosa fecerit Οὐ  
 Crudelis appellata Mater, at non  
 improbi pueri, Lege Talionis,  
 Igne, Gladio, concilcatione pedisim,  
 Direptione Thesaurorum omni-  
 um, Nudatione contumeliosa me-  
 retris

retricis, ultimaque Consumptione  
carnium putidarum : resumite  
Coronas vestras hac tenus in Cor-  
nibus impuræ Bestiæ diu satis &  
pro Imperio ventilatas, imo sub  
pedibus etiam conculcatis, aptius  
ad Agni mitissimi pedes, & Se-  
dantis in Throno magnificentissi-  
mi, tutiusque reponendas.

Neque tardetis interea Redi-  
gere in potestatem vestram San-  
ctam banc Sionem, tanti momen-  
ti Præsidium scilicet, & Cœli  
Portam, vel si cui potius illud,  
Imperii verè Catholici Claves,  
omnia vicitibus & illius Domi-  
nis aperientes, Eruditionis A-  
næpolis universæ. Comparete  
vobis basce quæ poterit expug-  
nare, non Demetrii πολιορκητοῦ,

sed

sed Dei πολυχρόνιον πότιον Βατόπολιν;  
 Alatum precibus imponuntis animum, sed & Armatum zelo fer-  
 viiore Studium violentis effra-  
 storibus, & ingeniosis Expug-  
 natoribus Urbium clausarum at-  
 que castarum, quæ videntur esse  
 difficulti sed illice pertinacia,  
 vel simplicitate sed invicta  
 merentur audire Pudicitia Vir-  
 gines, ut Intactæ scilicet &  
 Intractabiles.

Alite qui vobis illam confidere  
 potuerint egregios Artifices, alite  
 vel in ipso mundi Prytaneo mag-  
 nifice frugales: Impendite non  
 Ornatum vestrum Superfluum  
 licet elegantem, sed Aurum vel O-  
 phyrimum, vel auris quo potius  
 India recondita Divitiarum noi-  
 minalia,

Et quod in structuram haber-  
naculi Barcaleli traditis Egypti  
Spolia. Et Abolitio discrimina  
instructis. Et viri fecerunt Et  
mulieres adhuc. Antiquissima  
is aedificis, ut Clemens Alexan-  
drinus in Pedagogo loquitur, Eg-  
yptia. Tempa magnificentia  
structurie pulcherrima, sed eadem  
monstrasi Numinis obseruantia  
prudissima, sapientes, Inaures,  
ipsaque adeo Iosealia sua feliciter  
bac Oblatione sponte acca Confe-  
cantes.

Neque hoc in Causa properantes  
Ondinem Crinum negligite  
tantum, quod Imperiosa Semira-  
mia exemplo docuit, imo Crines  
ipso impendite defensos abroso-  
que, quadam memoratur in bi-  
curvum invicem.

# H *istoria*

storia factum, & à Faeminiis Of-  
 ficiofis in obsidione Patrie, ne-  
 deesse posset ad Defensionem ma-  
 teria Machinis illigandis: neque  
 Crines & Frondes iterum bre-  
 vi renascituros, sed etiam Carnes  
 & Ossa Reditum vestrorum, sed  
 ipsum Caput, intimamque vel me-  
 dullam, sed Humorem Radica-  
 lem cum Vitali Spiritu, sed ipsas  
 etiam Radices Imperii vestri nu-  
 das evellite, Nervisque Belli  
 pecuniae sic interpretor et sapi-  
 entiae, contendite donec rigeant:  
 sed vestræ denique vitæ Gloriar-  
 que summos Apices etiam sacrum  
 Caput et Coronam conculca-  
 das exponite, Cor et Cerebrum  
 divergenda si necesse: Scen-  
 trumque nunquam deinde re-  
 floritrum

floritum, Achillea scilicet animo-  
stata & raga magna mitate pro-  
jicere ne dubitetis,

Ναὶ μὰ τὸ ἃ σκῆπτρον τὸ μὲν ὅ-  
ποτε φύλαξ ἔχεις.

Φύσις ἐπειδὴν πρᾶτα τοιοῦτον ὅ-  
ρεας λέλοιπει,

Οὐδὲ δραφτιλός, τούτοις μὲν παρέχαλ-  
κος ἐλεγεῖ

Φύλα τε καὶ φροντῶν.

*Absit ut prospectus tristi refici-  
am oculos, nisi detur etiam Sarac-  
enorum è manibus ereptam in  
Libertatem vindicare Sanctam  
Hierusalem, dixisse fertur in Bello  
sacro Richardus noster & Princi-  
pibus Argonautarum à magna  
mitate Corde Leonincipatus;  
cum in jugum montis unde Cleitus  
sancta subiecta patebat oculis ab-  
hoste*

hoste tunc temporis occupata, pri-  
mus equifasset inter alias Precores,  
qui citatis equis ambitioso certa-  
mine contenderent ad precipien-  
dam tanti spectaculi felicitatem  
alacres, & pressa Galea tristis  
abstinuit.

O mihi tam longe maneat pars ul-  
tima vita,  
Spiritus & quantum sat erit tua  
dicere facta,  
Gloriosissime Domine Christe!  
quando tu repletato Coelo descen-  
des. E quo sublimis in Albo  
arreis in vectus etiam Quadrigis,  
Oculis Ignea vigore radientibus  
& flagrantibus, eti non Orc  
Gladii, nec fortibus Armis aut  
fulgentibus, at Gladio Oris &  
acutissima Romphaea prouidenta

terribilio, O Tunica non Adamanina sed sanguinolenta, non infecta Cocco, sed Sanguine tincta;  
 Sponsus elegans O Victor Augustus atque Triumphalis; non Decimo sanctum sicut Bestia, sed Innumerabili Diademate redimitus; nec in fronte Meretricia Mysterio Stigmaticus inusitatus, sed Ineffabili Nominis Divino dubio procul atque fortasse Terra-  
 grāmatis venerandus O Adygea  
 God, & Godos bōbō Abyg, Guim  
 festimur O seniore scriptor, Rex  
 Regum Dominusque Dominan-  
 telianus, Admirabili Satel-  
 litio Militiae Cœlestis, Albis  
 ham Duciique suo concoloribus E-  
 quis insidentis, & Byssinis albis  
 & puris induit stipatus, in non  
 vado

*Horridioris, Armatis ad Bellum  
 Parastatis exhibita, sed ornatis ad  
 Convivium Paranympthis ele-  
 gantioris: Ad quod invitabit  
 Angelus e Medio Solc, quasi  
 Curjoribus illius Equis & Cele-  
 ribus usurus, Evangelicissi-  
 mumque Praeconium Curriculo  
 Divino circumlatus Orbem per  
 universum, Radio quasi Solari  
 descriptum pronuntiatumque  
 sparsurus: Convivium Fune-  
 bre simul & Nuptiale sicut ini-  
 tio diximus, quod in mundi tem-  
 pe Vesperis, ante Magna Co-  
 mitia Salutis, & Gloriarum Gra-  
 dus, universo Gregi Candidatorum  
 tuorum, Sanctitatis & Martyrum  
 Gratia praconcessa Universali,  
 Designatis Inceproribus una*

cum Doctoribus in illa Faculta-  
te, plenissimè Communicandos, à  
Tessis exhibebitur.

Convivium de quo si intelli-  
gatur Observatio Rabbinica suo  
sensu futilis, à vero non ablu-  
serit, Omnia Fiunt propter  
Convivium Paratum Cœli  
Filiis & volucribus omnibus  
& singulis, & Carnibus solis  
& omnium Terræ Filiorum  
& Bestiarum grandiumque  
pinguiumque Cœnæ Capite,  
Bellua multorum Capitum Be-  
hemoth, Elephante, Ramosis  
elato Decem Cornibus et Duo-  
bus Agni Simulatis, Alto Sep-  
tem Collibus, atque in hanc Ho-  
ram saginato, nuper in Laqueum  
Dei se induente, jamque Coro-

nata. *Victima Sacrificio macilata*  
 Epulique sacro consumenda, ne-  
 scio an ab Arshidapifero. Comite  
 Palatino (Josephus n. in am. mea  
 sōnia conjector interpreter) è Car-  
 cere squalido dintine probatio-  
 nis emergente feliciter, atque in lo-  
 cum dignitatis. *Avitæ Gradum*,  
 que cum honoris accessione splen-  
 didioris in Imperio reposito, Dei  
 mensu inferendo Pontificalibus:  
 in coque veluti Porco Trojano  
 Purpuralium Patrum, Romani  
 Graecæ significatione Cleri Plebisq;  
 monachorum Procerumque Gryl-  
 lorum inclusò Gregè universo Cir-  
 cæ φαρανοποιæ, in Admirati-  
 onem Bestie stupefacto prorsus  
 atque in hanc venefica redacto,  
 concilcante vita melioris oblatæ

in

in Evangelio Margaritas atque  
nulla munitionum Sarta vel An-  
gelica nullo carmine divino san-  
bili, nulla verborum vocali Mu-  
sica sive Preparatio, nulla ver-  
borum sive delicate. ~~Phlegmata~~  
sive, sive severiore amiooreque  
Kraguū domabili, sed in ipsis eu-  
tiam Iudicii Divini torridissimis  
Ignibus ustulato, vel sic canere ad-  
huc in Galum Grumiente Blas-  
phemias. ~~hunc~~ cum Pseudopros-  
pheta praelato Cystode praelato  
Gregis, ~~et~~ Musici Chori tam ab-  
soni Pricemore mirabili, Regna  
Bestiarii Templique scilicet op-  
yculo opyculo, ~~et~~ uno Miracu-  
lorum Artifice. Referuntis in  
terea mensas ad secundas quasi  
Delicias Piscium marinis, una

cum

cum Muti Chori Duce Dracone  
 Grandi Seniore potentissimoque  
 Leviathan. Ingenti Balena  
 Serpente oblongo & Balena  
 Serpente tortuoso Dracone  
 qui est in mari, de quo, quod de  
 Iffico Simu Dionysius, accom-  
 modatissime potest intelligi

Ως δὲ Δερίκων βλασύρωπος ἐλίσ-  
 σε) ἄγνωλος ἄρπων,  
 ad Formam Ditionis obliquam al-  
 lufione facta, Hamo Dei fortissi-  
 mo potenter extractis, Gladioque  
 durissimo contextis, & ad Gu-  
 stum sapide conditis, utrisque si-  
 mul in eodem Ignis Sulphurei  
 Stagno tandem Abeneo vel Ada-  
 mantino bene madidis aut etiam  
 probè torrefactis: è fonte veri-  
 tatis hac propino tibi, mi Tolneir,

Pro-

Prophetica pagina Symposiac  
 Philologia Flores, non è Judaica  
 Fabula, Facies haurio Theologia  
 Talmudice, Lacuna vanitatis,  
 Historica fide non Cabalistica li-  
 centia, quia Rabbini nescio quam  
 Metamorphosin exhibere solent,  
 Et Anagrammatismur sacre  
 Scripturæ discipulis suis, hac ip-  
 sa iure, nescio quas Epulas in  
 Adventu Messia Geni sua para-  
 tas somniantes è saginato Belie-  
 moth Et opipare condita carne Le-  
 viathan, interpretatione Literali  
 Quando tu Messeum tuam colli-  
 ges Aurea Falce desectam, Mes-  
 sor utique non Spicca Coronatus  
 Et Curuli sedi Nubis Augustæ  
 Sublimis insidens ut apponas af-  
 fluentissime Convivis tuis è Flo-  
 re

re Siliginis optimo confectum, &  
fueritate tua suauissima tempe-  
ratum vere Martium Panem :  
solusque Torcular Irae calcabis,  
ut exprimas etiam illis Uvæ  
Sanguinem purissimum vinni-  
que delicatissimum ; adeoque  
Tui celebrabant in Regno tuo bi-  
bentes & comedentes in Abraham  
fini, magnam Coenam Domini-  
cam, & Eucharistica sua Pro-  
pitiato Patri longè gratissima, in  
arum Deliciarum & Hostium su-  
rum Adipe felices & medulla  
saturati.

Quando tu sicut Imperator olim  
Urbi quam obfederat in defensio-  
ne pertinaciæ magnanimus ulti-  
mo scilicet Excidio penitus over-  
tendam in versa manu ministrans,

ita Superbia magis & Securitate  
 tumidam quam Potentia Mag-  
 nam Babylonem Tocu'rlu ū'odū  
 riu'rlu riu'rcs, etiam Ruina  
 magnam: & quod de Roma glo-  
 riatus est Augustus ipse, Sanctam  
 tuam Sionem quam invenies, in-  
 firmitate simul ac deformitate La-  
 teritiam, restaurans efficies, at  
 non relinques. Eternitate simul ac  
 Felicitate Marmoream Auream,  
 Gemmea necustos es pauperis hor-  
 ti, futuri suo tempore divitis: id  
 ciro. Nunc te Marmoreum pro  
 tempore credimus in promissis  
 hisce de quibus lora vel unum  
 non perierit, Amen, fidelem &  
 veracem testem, à primo ad inum  
 Alpha. & Omega solus, At in se  
 futura Gregem supplicaverit addi-  
 tie

ris etiam & in idem Ovile colle-  
Etis ecclesiae, Iudaicis, Aureus estis  
castissimo cultu solus à tuis uni-  
versis & integerrima Sanctita-  
te venerandus.

O mibi tam longæ maneat pars  
ultimæ vitæ.

Spiritus, & quantum sacerit tua  
dicere facta,

Christe Domine, Domine Glo-  
riosissime ! Quando nobis è  
Plebe reliquis interea Preces  
in Templo Sancto Jejuniis a-  
lentibus & quasi saginanti-  
bus ( Emphasi Tulliana non  
eloquentia Tulliana loqui fas  
erit opinor ), ut succedant Arma  
vestra, dabitis hanc Operam  
Christo militantes, ut hæc illæ  
Auspiciis Armisque vestris omni-

no confecta videamus, et Castris in  
Celebri Campo Martio positis,  
etiam vos ô Serenissimi Princi-  
pes Illustrissimique Magnates,  
Ecce Sionei processit Cæsaris A-  
strum. Etiam vos &c.

---Cæsar Magnus ad Altum  
Fulmine Euphraten Bello, Haec  
Victorque volentes  
Per populos det Jura, viamque  
affectet Olympo.

Sed quid ego tibi viro satis elegan-  
ti non desino garrulus obstrepere,  
nimis agresti Calamo? *Quin*  
erubescit mea tu Semitamis au-  
sa prodire fine Calamistro tam in-  
compta tantaque Capitis Illuvie  
deformis, nec hoc contenta quæ vo-  
lueris hac prodire tenuis atque tam  
invisa λογοδιάποια, tantoque  
Lin-

Lingua profluvio vexare Specta-  
tores inciviliis & tantum non en-  
care fastidio, pereatque tua tecum  
non magna magis existimno quam  
Maligna Babylon.

Imo Perge, Perge rustica Lo-  
quacitas & Rusticitas loquax in-  
tegram Chartam maculare; qua-  
non ducet opinor Apollinis Cho-  
ruim ut docta, sed Aget, ita pot-  
ius auguror, Cucullum, pi-  
peris, in hoc damnata: andie  
et que merito, Blattarum, &  
Finearum Epulæ, non De-  
litiae Musarum, nec Epistola,  
sed Sarcina, que jam rastapo-  
terit anerare Blaustrum totum,  
sed nulla unquam poterit ornare  
Fasciculum tuum.

Parce vero, Parce Candidissi-

me

me Tolnem: non potui velificari  
 gloriolæ meæ, qui certè belapla-  
 rapay xponer in Baptæois, &  
 seposito per annos duodecim La-  
 tino Stylo, nec mirum si tam dan-  
 sarubigine Scabro tamque din-  
 turna desuetudine, Pedarius  
 in conflio Senator, hac ad te  
 scripserim vel effuderim potius  
 exbanstus quotidianis Operis, in-  
 terpellatus infinitis negotiis, inter-  
 clusus omnibus Angustis ingenii  
 Temporisque, tantumque non Ob-  
 rutus, appello te, qui conscius ex  
 parte noſſe potes optimè: vobis  
 tamen Amicitæ Litare tuæ, vel  
 etiam Bono potius, hanc operam  
 dare Publico.

Neque recusavero Culpa re-

ius etiam *Justitia* satisfacere :  
*Habeas* igitur omnium in hisce  
*scriptis* erratorum *Inducem*, *Vin-*  
*dicemque* meipsum *Judice* *Tesse*  
*meipso* *Reum* : *Ingens* *hic* *Ajax*  
*meus* *in* *se* *tandem* *Ματιγοφορος*,  
*Incumbat* *in* *Spongiam* : *quod* *de-*  
*fendi* *non* *potest*, *ablu* *potest*, *altio-*  
*re* *sensu* *sator*, *imo* *divinitus*  
*&* *pie*, *sed* *non* *absimili* *dixit* *Am-*  
*brosius* : *tegi* *non* *potest* *Septem-*  
*plici* *Clypeo* *defensus* *Apologie*  
*Centuplicis*, *at* *expurgari* *forte*  
*Censuris* *acrioribus* *&* *Lituris*  
*potest* *atrioribus*; *etsi* *multa* *non*  
*possunt*, *non* *lasciam*.

Una *litura* *potest*.  
*Accipe* *quinetiam* *Malorum* *Ili-*  
*ada* *meorum* *totam*, *quam* *longam*  
*parva* *Nice* *wilique* *conclusam*, *sed*  
*Arte*

Arte minore tamen adhuc & vi-  
 liore descriptam. Accipe  
 Summam Monitorum, Votorum  
 Verborumque quam nec Poeta nec  
 Orator (audies Aenigma, quo ma-  
 lignior Epistola quo Salutans in-  
 finito verbosa Ceremoniae Lega-  
 ritmos, sed amantissime, confecit  
 Oculū tuū eademq; rursum intricato  
 lapidosae sententiae Labyrinto  
 cruciabit Ingenium tunc sed le-  
 viissime Valedicens) et Poetata-  
 me Extemporalis et pro se ad Thro-  
 num Gratiae aeternus Orator, non  
 ut buc usque Laxam in Diluvii  
 Ciceronianī modum fluentem, sed  
 vincitam Numeris ne intercidat  
 ut Numellis in carcere, sed non  
 Tulliano, nec Vitale Carmen  
 tique fine Genio, sed εφημεροι Ani-  
 mal

malculum, nec Dialis ipse Flamen  
ex officio, prefato tibi quidem et  
Lectori, Favete Linguis, et Hoc  
Age mihi non imperato, duobus  
obvolutam effero, sed et offero de-  
dicatam versculis, agnosco me-  
tro quam poëltice scabro minimeq;  
scito currentibus, ignosce si  
Rythmo Patheticè sacro maxime-  
que sancti gratoriibus,  
Impleat in Patriam reddituri Vela  
Jehova: in lib. V. et ill. 10.  
Impleat in Patria Vota Jeho-

Tuus in Nostro Conservus in Domino, qui haec  
Ex animo votus, Optat, erat, Ominatur,

Johannes Timothei Philadelphus,

Germano-Saxo-Britannus.

Unius Instauratoris Artium Admirator

Summus, ut Aquila Sublimis :

Veri Conditoris Templi Pansophiz Amator  
Sincerus ut Phoenicis similis :

Boni Conciliatoris Ecclesiarum Emulator  
Sanctus ut Columba Simplicis.

Verbo :

Amator Polycarpi Pansophi Comenii :

Emulator Irenzi Ecclesiastici Durzi ;

Admirator Chrysostomi Organici Verulamii

Bonique Publici spes illius effulserit undecunque

Sititor Aridus, Avidus Esuritor.

Europæ Potentatibus, Statibus, Magnatibus,

Optimatibus & Senatibus universis

Itzepurhwar, à Sacris, à Memoria.

*Non invenio  
vocabulum, sed  
facio Ando-  
gicum.*

Quibus haec dedicata nisi fuerit ab ipsis Abdicata

*Felicitas Ultimi Saculi,*

*id est, Aurei*

*Denuo Renascituri*

**FINIS.**

**Aug. 24 1639.**

**Imprimatur.**

**Tho. Wykes.**